
V NUORET SEURUSTELUSUHDEVÄKIVALLAN UHREINA

Venla Salmi

1 Johdanto

Nuorten seurustelusuhdeväkivallan tutkimuksen katsotaan alkaneen varsinaisesti 1980-luvun alkupuolella, jolloin julkaistiin ensimmäinen opiskelijoiden seurustelusuhdeissa tapahtuvaa väkivaltaa kartoittava tutkimus (Makepeace 1981). Aiemmin parisuhdeissa tapahtuvan väkivallan tutkimus oli painottunut pääosin avioliitossa tapahtuvaan ja naisten kokemaan väkivaltaan. Vaikka naisiin kohdistuva väkivalta on yhä keskeinen parisuhdeväkivallan ja perheväkivallan teema, tutkimus on parin viimevuosikymmenen aikana laajentunut sekä teoreettisesti että empiirisesti koskemaan useantyyppisiä pari- ja lähisuhdeita sekä laajemmin määriteltyä väkivaltaa (ks. Capaldi & Gorman-Smith 2003; Close 2005; Hickman ym. 2004).

Samalla kun tutkimuskenttä on laajentunut, on ilmiöön liittyvä käsitteistö monipuolistunut. Kansainvälinen tutkimuskirjallisuus käyttää nuorten seurustelusuhdeväkivallasta useimmiten käsitettä *dating violence*, joka määrittää suhteen lähtökohtaisesti muuksi kuin avo- tai avioliitoksi. Muita parisuhdeväkivallasta ylipäättään käytettyjä termejä ovat *partner violence*, *intimate partner violence* ja *relationship violence*. Ilmiökenttään läheisesti liittyviä käsitteitä ovat myös perheväkivalta (*domestic violence*) ja lähisuhdeväkivalta, joiden kautta väkivaltaa tarkastellaan laajemmassa kuin parisuhteen kontekstissa. Erityisesti feministiseen paradigmaan nojaava tutkimus taas käyttää usein naisiin kohdistuvan väkivallan käsitettä (*violence against women/wives*). (Ks. esim. Nyqvist 2001, 17–19; Close 2005; Keskinen 2005, 21–22; Winstok 2007.) Nuorten intiimisuhteissa tapahtuvasta väkivallasta puhutaan seuraavassa seurustelusuhdeväkivaltana erotuksena aikuisten, useimmin avo- tai avioliitossa kokemalle parisuhdeväkivallalle.

Tässä artikkelissa tarkastellaan 15–16-vuotiaiden suomalaisnuorten kokemaa seurustelusuhdeväkivaltaa vuoden 2008 Nuorisoriikollisuuskyselyn aineiston valossa (N=5 826). Seurustelusuhdeväkivalta on osa laajempaa parisuhdeväkivaltailmiötä ja näin ollen aluksi esitellään lyhyesti eri näkökulmia, joiden kautta teemaa on lähestytty tutkimuskirjallisuudessa. Tämän

jälkeen tarkastellaan parisuhdeväkivallan mittaamiseen liittyviä kysymyksiä sekä niitä tekijöitä, joiden on havaittu olevan yhteydessä pari- ja seurustelusuhteissa tapahtuvaan väkivaltaan. Tutkimuksen empiirisessä osassa esitellään nuorten kokeman seurustelusuuhdeväkivallan yleisyyttä sekä siihen liittyviä piirteitä ja riskitekijöitä.

Pari- ja seurustelusuuhdeväkivallan tutkimuskenttä on varsin laaja, joten artikkelissa on tehty joitain rajauksia. Tutkimuksen empiirisessä osassa nuorilta ei kysytty, oliko heidän seurustelukumppaninsa samaa tai eri sukupuolta nuoren itsensä kanssa. Näin ollen samaa sukupuolta olevien henkilöiden parisuhteissa tapahtuvaa väkivaltaa ei tarkastella eksplisiittisesti myöskään tutkimuskirjallisuuden kautta, vaikka monet tutkimustulokset ovat sinänsä sovellettavissa myös samaa sukupuolta olevien henkilöiden parisuhteisiin¹. Tarkastelujen ulkopuolelle on jätetty myös seksuaalinen väkivalta seurustelusuhteissa, vaikka kyseessä on sinänsä merkittävä parisuhdeväkivallan muoto.

2 Pari- ja seurustelusuuhdeväkivalta tutkimuskirjallisuudessa

2.1 Näkökulmaeroja

Parisuhdeväkivaltaa tarkastellaan tutkimuskirjallisuudessa monista lähtökohdista käsin. Toisistaan eroavia ja toisaalta päällekkäisiä selitysmalleja tai teorioita parisuhdeväkivallalle on useita. *Evoluutioteoreettinen näkökulma* painottaa evoluutiobiologisia tekijöitä parisuhdeväkivallan syntymekanismeina (Belsky 2001), *sosiaalisen oppimisen näkökulma* korostaa lapsuus- ja nuoruusajan kokemuksia myöhemmän parisuhdeväkivallan laukaisijana (Ehrensaft 2008), *kehitysteoreettisesta näkökulmasta* parisuhdeväkivalta nähdään yhtenä ilmentymänä henkilön antisosiaalisen ja aggressiivisen käytöksen ketjussa (Capaldi & Gorman-Smith 2003) kun taas *vuorovaikutusnäkökulma* korostaa yksilön sijasta suhdetta, jossa väkivaltaa ilmenee (Winstok 2007).

Suuri osa pari- ja seurustelusuuhdeväkivallan tutkimuksesta on kuitenkin mahdollista jaotella karkeasti kahteen eri näkökulmaan, joita voidaan nimittää *sukupuolittuneen parisuhdeväkivallan näkökulmaksi* ja *konfliktilähtöisen parisuhdeväkivallan näkökulmaksi*. Yksinkertaistettuna näkökulmien keskinen ero on siinä, nähdäänkö parisuhdeväkivalta yksi- vai kaksisuuntaise-

¹ Aiheesta löytyy jokin verran omaa kirjallisuutta (ks. Coleman 2007), mutta pääosa parisuhdeväkivallan tutkimuksesta keskittyy heteroseksuaalisiin parisuhteisiin.

na ilmiönä. Sukupuolittuneen väkivallan näkökulmasta parisuhdeväkivalta on asymmetristä, pääosin miehen naiseen kohdistamaa väkivaltaa, kun taas konfliktilähtöinen näkökulma tutkii parisuhdeväkivaltaa symmetrisenä, yleisimmin molempien osapuolten harjoittamana väkivaltana. (Ks. esim. Archer 2000; Dobash & Dobash 2004; Dutton & Nicholls 2005; Felson 2006; Winstok 2007).

Sukupuolittuneen parisuhdeväkivallan näkökulma² perustuu ajatukselle siitä, että parisuhdeväkivallan tekijä on mies ja kohteena on nainen. Tutkimusperinne nojaa vahvasti feministiseen paradigmaan, jossa väkivalta nähdään miehisen vallankäytön ilmenemismuotona. Samoin parisuhdeväkivallan syynä pidetään miehen halua kontrolloida naista sekä käyttää valtaa suhteessa. (Esim. Nyqvist 2001, 122; Niemi-Kiesiläinen 2004, 59–63; Dobash & Dobash 2004; Keskinen 2005, 25–26, 60–67; Husso 2003, 322–328.) Parisuhdeväkivalta ja joskus jopa perheväkivalta³ esitetään useimmin jo lähtökohtaisesti ja määritelmällisesti miehen naiseen kohdistamaksi väkivallaksi (esim. Niemi-Kiesiläinen 2004, 23). Näin ollen sukupuolittuneen parisuhdeväkivallan paradigmasta käsin tarkasteltu parisuhdeväkivalta on itse asiassa *naisiin* kohdistuvaa parisuhdeväkivaltaa. (Lahti 2001; Piispa 2004; Husso 2003; Johnson & Leone 2005; Keskinen 2005; Piispa 2008.)

Johnson (1995, 284) on käyttänyt patriarkaalisen terrorismin (patriarchal terrorism) käsitettä kuvatessaan miehen naiseen kohdistamaa väkivaltaa. Käsite sopii hyvin kuvaamaan feminististä näkemystä parisuhdeväkivallasta. Näkemyksen mukaan miehen naiseen kohdistama parisuhdeväkivalta on seurausta yhteiskunnassa vallitsevasta miesten ja naisten epätasavaruudesta sekä patriarkalisesta traditiosta, joka oikeuttaa miehen kontrolloimaan puolisoaan. Tällainen terrorisoiva kontrolli ilmenee fyysisen väkivallan lisäksi muun muassa henkisenä väkivaltana, taloudellisenä alistamisena, uhkailuna, pelotteluna, eristämisenä ja seksuaalisena väkivaltana. (Lehtonen & Perttu 1999; Niemi-Kiesiläinen 2004, 59–63; Säävälä ym. 2006.)

Sukupuolittuneen väkivallan näkökulmassa korostuu naisiin kohdistuvan väkivallan ja parisuhdeväkivallan erityisyys verrattuna muunlaiseen väkivaltaan. Tunnusomaisena tälle väkivallalle nähdään prosessinomaisuus, jatkuvuus ja raaistuminen (Piispa 2004, 41–45; Lehtonen & Perttu

² Suomalaisissa feministisissä väkivaltatutkimuksissa on käytetty ilmauksia sukupuolistunut, seksualisoitunut ja sukupuolittunut väkivalta viittaamaan siihen, että sukupuoli ja seksuaalisuus ovat osa väkivallan rakennetta, väkivaltaan liitettyjä merkityksiä, asenteita ja selitystapoja (Näre & Ronkainen 2008, 21. Ks. terminologiasta ja sukupuolittuneen/sukupuolistuneen väkivallan määrittelystä myös Ronkainen 1998; Ronkainen 2001).

³ Esimerkiksi Suomessa tehtyjen tutkimusten mukaan perheessä käytetty lapsiin kohdistuva väkivalta on kuitenkin useammin äidin kuin isän tekemää. On myös viitteitä siitä, että perheväkivallan yleisin muoto on juuri lapsiin kohdistuva väkivalta. (Sariola 1990; Ellonen ym. 2008.)

1999; Säävälä ym. 2006). Näkökulmaa edustavat tutkijat eivät pidä perheväkivallan syynä tai selittäjinä kriminologian, psykologian ja psykiatrian tutkimusperinteissä väkivaltaa selittäviä tekijöitä kuten yksilöeroja aggressiivisuudessa, heikkoa itsekontrollia, päihteiden runsasta käyttöä, mielen-terveysongelmia tai sosiaalisia vuorovaikutusongelmia. Pikemminkin edellä mainitut seikat nähdään neutralisaatioina, joilla todellinen väkivallan perusta – patriarkaallinen vallankäyttö – yritetään peittää ja joilla oikeutetaan ja selitellään väkivallan käyttöä. (Lehtonen & Perttu 1999, 46–49; Husso 2003, 66–71; ks. myös Kotanen 2006.)

Konfliktilähtöisen parisuhdeväkivallan näkökulma⁴ nojaa empiirisiin havaintoihin, joiden mukaan sekä miehet että naiset käyttävät parisuhteissa väkivaltaa; myös vakavaksi määriteltyä ja vammoja tuottavaa väkivaltaa (Acher 2000; 2002; Capaldi & Owen 2001; Dutton & Nicolls 2005; Ehrensaft ym. 2004; Straus 2008). Samoin tiedetään, että niin miehet kuin naiset voivat traumatisoitua parisuhdeväkivallan seurauksena ja kokea pelkoa parisuhteessa (Capaldi & Owen 2001; Hamel 2007; ks. myös Dutton & Nicolls 2005, 700–702). Yleisin parisuhdeväkivallan muoto on molemminpuolinen väkivalta, harvemmin väkivaltaa käyttää vain toinen puolisoista (Capaldi & Owen 2001; Hamel 2007; Straus 2008). Tutkimusasetelmasta, tutkittavien iästä, parisuhteen muodosta (seurustelusuhde, avoliitto, avioliitto) ja tutkittavista väkivallan muodoista riippuen naisten ja miesten osuudet väkivallan tekijöinä ja uhreina vaihtelevat, kuten myös se, missä suhteessa vammoja tuottavaa väkivaltaa esiintyy. Joka tapauksessa kiistaton havainto siitä, että sekä miehet että naiset voivat olla ja ovat parisuhdeväkivallassa sekä uhreja että tekijöitä, on näkökulman edustajien mukaan otettava lähtökohdaksi niin tutkimuksessa kuin käytännön parisuhde- ja perheväkivaltatyössä.

Erityisesti angloamerikkalaisessa kirjallisuudessa tutkimuskenttä näyttää jakautuneen voimakkaasti sukupuolittuneen- ja konfliktilähtöisen parisuhdeväkivallan näkökulman kahteen leiriin, joiden välillä on avointa kiistaa niin teoreettisista lähtökohdista, metodologiasta kuin tulosten luotettavuudesta. (Dobash & Dobash 2004; Dutton & Nicholls 2005.) Sen sijaan Suomessa parisuhdeväkivallan viimeaikainen tutkimus nojaa joitakin poikkeuksia (Savolainen 2005; Flinck 2006; Rantala ym. 2008) lukuun ottamat-

⁴ Käytän konfliktilähtöisen parisuhdeväkivallan käsitettä kuvaamaan näkökulmaa, jonka lähtökohtana on parisuhdeväkivalta kahdensuuntaisena prosessina, jossa sekä mies että nainen voivat olla tekijänä tai uhrina. Näkökulmaan voisi yhtä hyvin kutsua molemminpuolisen tai kahdensuuntaisen perheväkivallan näkökulmaksi, sillä näkökulman alle voidaan sijoittaa tutkimuskirjallisuutta, joka näkee parisuhdeväkivallan syyt hyvin moninaisesti, eikä ainoastaan parisuhteessa ilmenevistä vuorovaikutusongelmista käsin.

ta sukupuolittuneen väkivallan näkökulmaan ja feministiseen paradigmaan (esim. Lahti 2001; Husso 2003; Niemi-Kiesiläinen 2004; Piispa 2004; Keskinen 2005).

Nuorten seurusteluhdeväkivaltaa koskeva tutkimuskirjallisuus ei ole yhtä voimakkaasti jakautunut teoreettis-ideologisiin näkökulmiin kuin aikuisten parisuhdeväkivaltaa koskeva tutkimus. Lähtökohdiltaan se kuitenkin lähestyy pikemminkin konfliktilähtöistä näkökulmaa. Valtaosa kirjallisuudesta käsittelee seurusteluhdeväkivaltaa kahdensuuntaisena ilmiönä, jossa useimmiten tutkitaan sekä tyttöjen että poikien tekemää ja kokemaa väkivaltaa. Vahvasti kyselytutkimuksiin nojaava seurusteluhdeväkivallan empiirinen tutkimuskirjallisuus linkittyy niin ikään selkeästi muuhun nuoruudenaikaista antisosiaalista käyttäytymistä koskevaan tutkimukseen. Nämä lähtökohdat luovat viitekehysten myös tälle tutkimukselle.

2.2 Pari- ja seurusteluhdeväkivallan mittaamisesta

Väkivallan uhriksi joutumista voidaan mitata monilla tavoilla. Menetelmästä ja tietolähteestä riippuen saman ilmiön yleisyydestä saatu kuva voi vaihdella hyvinkin paljon. Näin on myös parisuhde- ja seurusteluhdeväkivallan kohdalla. Vain pieni osa parisuhdeväkivallasta tulee poliisin tai muiden viranomaisten tietoon ja tätä kautta viranomaistilastoihin. Suurin osa parisuhdeissa tapahtuvasta väkivallasta on niin kutsuttua piilorikollisuutta. Esimerkiksi yhdysvaltalaisaineistojen perusteella on arvioitu, että parisuhdeväkivaltaa kokeneista naisista 8–14 prosenttia ja miehistä 1–3 prosenttia ilmoittaa viranomaisille itseensä kohdistuneesta parisuhdeväkivallasta (Fontes 2007; Fontes 1998). Suomessa Kansallisten uhritutkimusten mukaan 4 prosenttia miehistä ja 10 prosenttia naisista ilmoitti itseensä kohdistuneesta parisuhdeväkivallasta poliisille (Salmi ym. 2009). Nuorten seurustelusuhteissa tapahtuva väkivalta tulee todennäköisesti vieläkin harvemmin poliisin tietoon. Nuorten tekemissä ja kokemissa rikoksissa piilorikollisuuden osuutta pidetään ylipäätään varsin suurena (Kivivuori 2005).

Piilorikollisuuden suuresta määrästä johtuen parisuhdeväkivallan määrästä ei ole mahdollista muodostaa oikeasuhtaista kuvaa tarkastelemalla pelkästään viranomaistilastoja vaan tarvitaan täydentävää tutkimustietoa. Tällaista tietoa saadaan muun muassa uhritutkimuksista ja itse ilmoitetun rikollisuuden tutkimuksista, joissa henkilöiltä itseltään kysytään, ovatko he joutuneet parisuhdeväkivallan uhriksi tai ovatko he itse käyttäneet väkivaltaa. Parisuhdeväkivallan tutkimuksessa tyypillisesti käytettyjä kyselyaineistoja ovat rikosuhri-/uhritutkimukset, naisuhritutkimukset, perheväkivallan kohteeksi joutuneille naisille tai parisuhdeväkivaltaa tehneille mie-

hille suunnatut kysely- ja haastattelututkimukset sekä eri vastaajaryhmille suunnatut nimenomaan parisuhdeväkivaltaa kartoittavat kyselytutkimukset. Nuorten seurustelusuhdeväkivaltaa on tutkittu pääosin kyselytutkimuksin, sillä esimerkiksi poliisitilastot ja yleiset uhritutkimukset antavat hyvin rajoitetusti tietoa tästä väkivallan muodosta.

Myös kyselytutkimukset voivat kuitenkin antaa toisistaan poikkeavaa tietoa samasta ilmiöstä riippuen siitä, ketkä kuuluvat tutkimuksen perusjoukkoon, miten otos on muodostettu ja millaisia mittareita käytetään. Myös se, missä kontekstissa kysely on esitetty, saattaa vaikuttaa tuloksiin. Sama kysymys kotitaloustutkimuksen tai rikosuhritutkimuksen viitekehetyksessä saattaa herättää vastaajassa erilaisia mielikuvia ja näin ohjata kysymykseen vastaamista. Nuorisoriikollisuuskyselyn konteksti on itse ilmoitetun rikollisuuden tutkimus, jossa ensisijaisesti mitataan nuorten omaa rikoskäyttäytymistä. On vaikeaa arvioida, onko seurustelusuhdeväkivallan uhriksi joutumista kartoittavien kysymysten vastaamiseen vaikuttanut se, että lomakkeessa uhrikokemuksia kartoittavia kysymyksiä edeltää laajahko nuoren omaa rikoskäyttäytymistä mittaava osio. On mahdollista, että omien kiellettyjen ja rikollisten tekojen muisteleminen herkistää nuorta muistamaan paremmin myös itseensä kohdistuneita tekoja. Toisaalta rikostekojen konteksti saattaa suodattaa vastauksista kaikkein lievimpiä tapauksia. Tässä tutkimuksessa esitettyjen analyysien kannalta asialla ei ole sinällään merkitystä, mutta se on syytä huomioda, mikäli tuloksia jatkossa verrataan eri menetelmillä toteutettuihin tutkimuksiin.

2.3 Pari- ja seurustelusuhdeväkivallan syistä

Pari- ja seurustelusuhdeväkivaltaa voidaan tarkastella sekä sen tekemisen että sen uhriksi joutumisen näkökulmista. Havainto siitä, että parisuhdeväkivalta on tyypillisimmin molemmin puolista tarkoittaa sitä, että usein samat henkilöt sekä käyttävät suhteissa väkivaltaa että joutuvat sen uhriksi. Tämän perusteella voidaan yleistäen ajatella, että myös samat tekijät määrittävät parisuhdeväkivallan tekijöitä ja uhreja.

Parisuhdeväkivaltaan liittyvät syyt ja seuraukset näyttäytyvät laajana neurologisten, psykologisten, tilannekohtaisten, vuorovaikutuksellisten ja kulttuuristen tekijöiden kokonaisuutena. Pari- ja seurustelusuhdesuhdeväkivallan taustalla olevien tekijöiden on havaittu olevan varsin samankaltaisia sekä miehille että naisille (esim. Henning ym. 2003; Busch & Rosenberg 2004; Medeiros & Straus 2007; Hamel 2007, 5–7).

Yksilökohtaiset tekijät, kuten taipumus aggressiivisuuteen ja asosiaaliseen käyttäytymiseen sekä persoonallisuushäiriöt, on todettu merkittäviksi syiksi sekä miesten että naisten tekemälle parisuhdeväkivallalle (Moffitt ym. 2000; Moffitt ym. 2001; Henning ym. 2003; Ehrensaft ym. 2004; Hamel 2007; Medeiros & Straus 2007). Samat tekijät selittävät voimakkaasti myös muunlaista väkivaltaista käyttäytymistä. Useat parisuhdedynamiikkaan ja konflikteihin liittyvistä syistä – muun muassa mustasukkaisuus, halu kontrolloida puolisoa, tyytymättömyys parisuhteessa, väkivallan hyväksyminen konfliktin ratkaisemiskeinona ja heikot kommunikaatiotaidot – selittävät myös parisuhdeväkivaltaa. Nämä tekijät liittyvät yhtä lailla niin miesten kuin naisten käyttämään parisuhdeväkivaltaan. (Henning ym. 2003; Medeiros & Straus 2007; Straus 2008.) Väkivallan käyttö itsepuolustuksena on niin ikään molempien sukupuolten käyttämä parisuhdeväkivallan muoto. (Hamel 2007, 8–9; Dutton & Nicolls 2005, 687–689; ks. myös Moffitt ym. 2001, 63–66.)

Lapsuusaikana koettu väkivalta ja hyväksikäyttö sekä väkivallan todistaminen lapsuuden kodissa muodostavat riskitekijän myöhemmälle seurustelusuhdeväkivallalle ja parisuhdeväkivallalle (Glass ym. 2003; Henning ym. 2003; Wekerle & Avgoustis 2003; Kaura & Allen 2004; Medeiros & Straus 2007; Ehrensaft 2008; Wekerle ym. 2009; Wolfe ym. 2009). Nuoruuden seurustelusuhdeväkivallan yhteyttä aikuisiän parisuhdeväkivaltaan on tutkittu vähän, mutta viitteitä parisuhdeväkivallan jatkuvuudesta on olemassa. (O’Leary ym. 1989; ks. myös Hamberger & Ambuel 1998; Close 2005.) Nuoruudenaikainen seurustelusuhdeväkivalta voidaan nähdä linkkinä lapsuusajan perheessä tapahtuneen väkivallan ja tulevassa perheessä tapahtuvan väkivallan välissä (Coker ym. 2000; Wolfe ym. 2009).

Päihteiden käyttö, päihderiippuvuus, muunlainen väkivalta kuin parisuhhteissa tapahtuva sekä rikoskäyttäytyminen ovat myös yhteydessä parisuhdeväkivaltaan (Moffitt ym. 2000; Bush & Rosenberg 2004; Henning ym. 2003; ks. myös Rantala ym. 2008). Tiedetään, että sekä miehet että naiset, jotka ovat yksilökohtaisilta ominaisuuksiltaan taipuvaisia väkivaltaiseen käyttäytymiseen ylipäätään, ovat todennäköisemmin väkivaltaisia myös parisuhhteissa. Parisuhdeväkivaltaa voidaankin pitää yleisen epäsosiaalisen käyttäytymisen eräänä ilmenemismuoto. (Moffitt ym. 2000; Moffitt ym. 2001, 53–70, 185–197; ks. myös Ehrensaft ym. 2004.)

Nimenomaisesti nuorten seurustelusuhdeväkivaltaa ja siihen liittyviä tekijöitä käsittelevä tutkimuskirjallisuus on niukempaa kuin aikuisten parisuhdeväkivaltaa koskeva tutkimus. Tulokset näyttävät kuitenkin olevan monelta osin yhteneviä. Havainto parisuhteessa tapahtuvan väkivallan molemminpuolisuudesta näyttää pitävän paikkaansa myös nuorten kohdalla (Capaldi & Gorman-Smith 2003, 245). Nuoret, jotka ovat joutuneet seurus-

telusuhdeväkivallan kohteeksi, ovat usein myös itse käyttäneet väkivaltaa parisuhteessa (Watson ym. 2001; Swahn ym. 2008a). Seurustelusuhdeväkivalta on yhdistetty myös muihin väkivallan muotoihin kuten kavereiden väliseen väkivaltaan (Swahn ym. 2008a).

Tutkimusten mukaan nuorten riskiä joutua seurustelusuhdeväkivallan uhriksi lisäävät muun muassa kokemukset vanhempien tekemästä väkivallasta, kaveripiirissä tapahtuva seurustelusuhdeväkivalta, aiemmat väkivaltakokemukset, aikaisin alkanut päihteiden käyttö, päihteiden käyttö ylipäättään ja seksuaalinen riskikäyttäytyminen (Coker ym. 2000; Hickman ym. 2004; Glass ym. 2003; Swahn ym. 2008b).

Monissa nuorten rikoskäyttäytymistä ja uhrikokemuksia koskevissa tutkimuksissa käytetään poikittaisasetelmia, joissa ei pystytä todentamaan syy-seuraussuhteiden suuntaa. Tämän tutkimuksen aineisto perustuu niin ikään poikkileikkauskyselyyn. Seurustelusuhdeväkivaltaan liittyvien tekijöiden kausaalisuhteiden tutkiminen on kuitenkin haastavaa myös pitkittäisasetelmissä, sillä monet seurustelusuhdeväkivallan, muun väkivallan ja ylipäättään rikoskäyttäytymisen kannalta keskeiset yksilökohtaiset ja elämäntyyliin liittyvät tekijät esiintyvät yhdessä ja vaikuttavat kehämäisesti toisiinsa (Wikström & Butterworth 2006, 3–5).

Kriminologian valikoitumisteorioiden mukaan tietyillä ominaisuuksilla varustetut henkilöt ajautuvat muita todennäköisemmin rikoksiin. Kausaalisuhde ei ole kuitenkaan yksisuuntainen vaan erilaiset sosiaaliset reaktiot ruokkivat yksilön käyttäytymistäipumusten jatkuvuutta (Kivivuori 2008, 89–136). Samat henkilöt, jotka ajautuvat rikosten pariin joutuvat useammin myös rikosten uhreiksi, ovat muita onnettomuusalttiimpia ja taipuvaisempia runsaaseen päihteiden käyttöön. Eräs tunnetuimpia kriminologian valikoitumisteorioita on itsekontrolliteoria, jonka mukaan henkilön alhainen itsekontrolli on tekijä, jonka perusteella henkilö ”valikoituu” ongelmakäyttäytymisen pariin. Alhainen itsekontrolli – joka ilmenee muun muassa impulsiivisuutena ja riskinottohalukkuutena – aiheuttaa sekä rikoskäyttäytymistä, holtitonta päihteiden käyttöä että onnettomuuksiin joutumista (Gottfredson & Hirschi 1990). Rikoskäyttäytymiseen taipuvaiset henkilöt hakeutuvat toistensa seuraan ja tätä kautta taas ympäristön virikkeet vahvistavat tiettyjä käyttäytymismalleja. Rikoksiin syylistyneet henkilöt solmivat myös todennäköisemmin parisuhteita sellaisten henkilöiden kanssa, jotka tekevät rikoksia (Moffitt ym. 2001, 184–197).

Eräs keskeinen tekijä niin rikosten tekemisessä kuin rikosten ja onnettomuuksien uhriksi joutumisessa muodostavat henkilön rutiinitoiminnot. Se, miten ja missä seurassa henkilö viettää aikansa ja mihin vuorokaudenaikoihin hän liikkuu julkisilla paikoilla, on vahvasti yhteydessä rikosten tekemisen todennäköisyyteen ja niiden uhriksi joutumisen riskiin (Wik-

ström & Butterworth 2006, 247–248; Kivivuori 2008, 322–359). Nuori, joka ei seurustele, ei luonnollisestikaan voi joutua seurusteluhdeväkivallan uhriksi. Yölliseen tappeluun nakkioskijonossa ei joudu henkilö, joka pysyy kotona ja menee yhdeksältä nukkumaan. Aktiivinen rikoskäyttäytyminen ja toistuva rikosten uhriksi joutuminen siis liittyvät todennäköisemmin myös riskialttiiseen elämäntyyliin. Suomalaisten nuorten kohdalla on aiemmin havaittu, että riskialtis elämäntyyli on yhteydessä kasautuneisiin väkivaltakokemuksiin (Salmi 2008a).

Seuraavaksi siirrytään tarkastelemaan nuorten seurusteluhdeväkivallaa empiirisen aineiston valossa. Ennen seurusteluhdeväkivallaa koskevia tuloksia esitellään tässä tutkimuksessa käytettyjä seurusteluhdeväkivallan kokemista kartoittavia kysymyksiä sekä niitä taustamuuttujia, joita myöhemmin tullaan käyttämään seurusteluhdeväkivallasta liittyvissä analyyseissä. Tämän lisäksi tarkastellaan nuorten seurusteluun ja seurustelusuhteisiin liittyviä piirteitä.

3 Seurusteluhdeväkivallan mittarit ja taustamuuttajat

3.1 Seurusteluhdeväkivallan mittarit

Nuorisoriikollisuuskyselyssä seurustelukumppanin mustasukkaisuutta, loukkaavaa käyttäytymistä sekä fyysistä seurusteluhdeväkivallaa kartoitettiin kahdella kysymyssarjalla (liite 2, kysymyssarjat 246 ja 247). Ensimmäisessä kysymyssarjassa kysyttiin, onko nykyinen seurustelukumppani ollut mustasukkainen eikä halua vastaajan puhuvan muiden poikien/tyttöjen kanssa, onko hän puhunut vastaajasta loukkaavasti ystävilleen tai nimitellyt tätä lanistaakseen tai nöyryyttääkseen. Toisessa kysymyssarjassa kartoitettiin onko nykyinen seurustelukumppani uhkaillut väkivallalla tai käyttänyt eriasteista väkivallaa kuten estänyt liikkumasta, läimäissyt, heittänyt esineellä, lyönyt tai potkinut. Väkivallaisen käyttäytymisen toistuvuutta kartoitettiin kysymällä onko kumppani tehnyt teon kerran tai useammin. Kysymykset ovat samoja tai samantyyppisiä, joilla naisuhritutkimuksessa (Piispa ym. 2006) kartoitettiin miesten naisiin kohdistamaa väkivallaa.

Tällaisten niin kutsuttujen tekopohjaisten mittarien käyttöä parisuhdeväkivallan tutkimuksessa on kritisoitu siitä, etteivät tekokysymykset ole yksiselitteisiä, vaan ne voidaan ymmärtää eri tavoin eikä niiden perusteella voida päätellä tekojen kontekstia. On myös esitetty, että samat teot ovat miehen tekeminä vakavampia ja tuottavat pahempia seurauksia kuin naisen tekemi-

nä. (Ks. esim Dobash ym. 1992; Dobash & Dobash 2004; Ronkainen 2004; Piispa 2004, 45–50; Säävälä ym. 2006.) Samankaltaisia väkivallan kokemista kartoitettavia kysymyksiä käytetään kuitenkin hyvin yleisesti niin parisuhdeväkivaltatutkimuksissa kuin myös muunlaisen väkivallan mittaamisessa. Esimerkiksi Suomessa vastaavia mittareita on naisuhritutkimuksen lisäksi käytetty Kansallisissa uhritutkimuksissa (Sirén ym. 2007), lapsiuhritutkimuksessa (Ellonen ym. 2008), kutsuntatutkimuksessa (Salmi 2008b) sekä Nuorisoriikollisuuskyselyiden yleisiä uhrikokemuksia kartoittavassa osioissa.

3.2 Taustamuuttajat

Seurustelusuhdeväkivaltaan liittyvissä analyysissä otetaan huomioon useita yksilökohtaisia ja perheeseen liittyviä taustatekijöitä. Yksilökohtaisista ominaisuuksista mukana ovat rikoskäyttäytymisen laajuus, yleiset rikosuhrikokemukset, humalajuomisen useus sekä muu päihteiden käyttö, itsekontrollin taso, koulumenestys, mieliala, tyytyväisyys *itseen*, terveyden tila, yksinäisyys ja turvallisuuden tunne. Perheeseen liittyvinä tekijöinä tarkastellaan perhemuotoa, vanhempien syntymämaata, vanhempien työllisyyttä, perheen taloustilannetta, vanhempien tukea ja kontrollia sekä vanhempien lapseensa kohdistamaa ruumiillista kuritusta.

Rikoskäyttäytymistä mitattiin 14 tekoa⁵ sisältävällä rikoskäyttäytymisen laaja-alaisuutta mittaavalla muuttujalla. Kuluneen vuoden aikaisista yleisuhrikokemuksista (kiusaaminen, väkivallan avulla varastaminen, muu varkaus, väkivallalla uhkaaminen ja fyysinen väkivalta) muodostettiin summamuuttuja, joka kuvaa erityyppisten uhrikokemusten kasautumista nuoren kohdalle.⁶

Alkoholin juomisen osalta tarkastelussa käytettiin humalajuomisen useutta kartoittavaa muuttujaa (liite 2, kysymys 249). Marihuanan ja hasiksen käyttöä sekä lääkkeiden päihdekäyttöä tarkasteltiin summamuuttujan avulla, jossa kyseisten aineiden kuluneen vuoden aikainen kokeilu ja käyttö oli huomioitu.

Itsekontrollin taso kuvaa henkilön lyhytjännitteisyyttä, impulsiivisuutta ja halukuutta riskien ottamiseen (ks. jakso 2.3). Itsekontrollin tasoa mittaa-

⁵ Teot ovat: kotoa karkaaminen, seiniin piirtely, vahingonteko koulussa, vahingonteko muualla, kaupasta varastaminen, koulusta varastaminen, kotoa varastaminen, varastetun tavaran osto, koulukiusaaminen, osallistuminen tappeluun, pahoinpitely, marihuanan tai hasiksen käyttö, lääkkeen käyttö päihteenä ja humalassa moottoriajoneuvolla ajaminen. Rikoskäyttäytymisen laaja-alaisuuden mittaria on esitelty tarkemmin tämän julkaisun luvussa I.4.1.

⁶ On mahdollista, että fyysistä väkivaltaa mittaavassa kysymyksessä vastaajat ovat ilmoittaneet osittain samoja tekoja kuin fyysistä seurustelusuhdeväkivaltaa kartoittavassa kysymyksessä.

va summamuuttuja (Cronbachin alfa .73) perustuu rikoskäyttäytymisestä riippumattomaan mittariin (liite 2, kysymykset 259–263), jonka esikuvana on Tittlen, Wardin ja Grasmicin (2003, 343) esittämä itsekontrollin tasoa määrittävä asteikko.

Koulumenestystä kuvaava muuttuja perustuu viimeisen todistuksen matematiikan, äidinkielen ja englannin numeroiden keskiarvoon (liite 2, kysymys 16). Turvallisuuden tunnetta mitattiin summamuuttujalla, joka muodostettiin kysymyksistä, jotka kartoittavat nuoren turvallisuuden tunnetta eri paikoissa esimerkiksi julkisissa kulkuvälineissä, kaupungilla iltaisin, koulussa ja kotona (kysymykset 278–283). Yksinäisyyttä mitattiin kysymällä kuinka usein nuori viettää vapaa-aikansa yksin (kysymys 270). Mielialaa (kysymys 276), tyytyväisyyttä itseen (kysymys 277) ja terveyden tilaa (kysymys 274) mitattiin yksittäisillä kysymyksillä, joissa nuorta pyydettiin arvioimaan itseään näiden ominaisuuksien suhteen.

Perhemuotoa koskevassa kysymyksessä (liite 2, kysymys 9) nuorta pyydettiin kertomaan ketkä asuvat samassa taloudessa nuoren kanssa. Nuorelta kysyttiin myös isän ja äidin syntymämaata (kysymykset 11 ja 12) sekä sitä ovatko nuoren vanhemmat työelämässä (kysymykset 4 ja 7). Perheen taloudellista tilannetta kartoitettiin pyytämällä nuorta arvioimaan oliko hänen perheensä taloudellinen tilanne erittäin hyvä, melko hyvä vai oliko perheellä mahdollisesti taloudellisia vaikeuksia (kysymys 13). Vanhempien sosiaalista tukea ja kontrollia kuvataan summamuuttujalla (Cronbachin alfa .68), joka mittaa nuoren vanhempien kiinnostusta lapsensa koulumenestykseen ja kaveripiiriin sekä ylipäättään toimeen tulemistä vanhempien kanssa (kysymykset 264–267).

Kyselyssä kysyttiin myös olivatko vanhemmat ruumiillisesti rankaisseet nuorta. Tarkastelussa on huomioitu, onko nuori joutunut kuluneen 12 kuukauden aikana vanhempien ruumiillisen kurituksen kohteeksi (liite 2, kysymys 291).

4 Nuorten seurustelusta

4.1 Nuorten seurustelun piirteitä

Tutkimuksessa mukana olleista nuorista 53 prosenttia ilmoitti, että heillä oli ollut ainakin yksi vakituinen poika- tai tyttöystävä elämänsä aikana. Useamman kumppanin kanssa seurustelleita oli 34 prosenttia. Nuoria, jotka ilmoittivat kyselyhetkellä seurustelewansa vakituisesti, oli 1 358 eli 23 prosenttia kyselyyn vastanneista.

Tytöistä 28 prosentilla ja pojista 19 prosentilla oli kyselyhetkellä vakituinen seurustelukumppani. Osuudet ovat lähes samat kuin vuoden 2007 Kouluterveyskyselyssä, jonka mukaan yhdeksäsluokkalaisista pojista 19 prosenttia ja tytöistä 27 prosenttia ilmoitti seurustelewansa (Kouluterveyskysely 2007). Myös vuoden 2004 Nuorisoriikollisuuskyselyn aineistossa osuudet ovat lähes samat: 28 prosenttia tytöistä ja 20 prosenttia pojista ilmoitti seurustelewansa kyselyhetkellä. Jäljempänä esitettävissä analyysissä seurustelusuhdeväkivallan kokemista tarkastellaan niiden nuorten osalta, jotka kyselyhetkellä ilmoittivat seurustelewansa vakituisesti (N=1 358).

Kyselyhetkellä seurustelewista tytöistä 36 prosenttia ja pojista 31 prosenttia ilmoitti, että heillä oli ollut ainoastaan yksi seurustelusuhde. Ikä ensimmäisen seurustelun aloitushetkellä oli yleisimmin ollut 13–15 vuotta. Tytöistä 87 prosenttia ja pojista 67 prosenttia oli ollut vähintään 13-vuotias ensimmäisen seurustelusuhteen alkaessa. Pojista siis hieman suurempi osa ilmoitti seurustellewansa jo alle 13-vuotiaana. Nykyisen seurustelukumppanin ikä oli tyypillisesti lähellä vastaajan omaa ikää. Pojista 94 prosenttia ja tytöistä 72 prosenttia ilmoitti seurustelewansa 13–17-vuotiaan kumppanin kanssa. Tytöistä 28 prosentin mukaan seurustelukumppani oli yli 17-vuotias.

Tytöt kypsyvät fyysisesti poikia aikaisemmin ja tämä heijastuu nuorten seurustelun piirteisiin. Yhdeksäsluokkalaisista tytöistä suurempi osa seurustelee ja seurustelukumppani on poikia useammin itseä vanhempi henkilö. Tytöille myös seksuaalinen kanssakäyminen on yleisempää 15–16-vuotiaana. Nuorisoriikollisuuskyselyssä ei asiasta kysytty, mutta vuonna 2008 toteutettu lapsiuhritutkimus (Ellonen ym. 2008), sekä Kouluterveyskyselyt, antavat tietoa aiheesta. Lapsiuhritutkimuksen mukaan 20 prosentilla yhdeksäsluokkalaisista tytöistä ja 17 prosentilla pojista oli kokemus yhdynnästä tai sen yrityksestä ikätoverin (korkeintaan 4 vuotta vanhempi nuori) kanssa. Tätä vanhemman henkilön kanssa yhdynnässä oli ollut 3 prosenttia tytöistä ja 1 prosentti pojista. Vuoden 2007 kouluterveyskyselyn mukaan yhdeksäsluokkalaisista tytöistä 32 prosenttia ja pojista 26 prosenttia oli ollut yhdynnässä. Kumppanin ikää ei Kouluterveyskyselyssä ollut rajattu. (Kouluterveyskysely 2007.)

Carver (2003) kollegoineen tarkastelee 12–19-vuotiaiden yhdysvaltalaisnuorten seurustelusuhteiden piirteitä. Mitä vanhemmista nuorista oli kysymys, sitä pitkäkestoisempia ja intiimimpiä seurustelusuhteet olivat. Myös sitoutuminen suhteisiin oli voimakkaampaa vanhemmilla nuorilla. Tulosten mukaan 15–19-vuotiailla tytöillä seurustelu oli yleisempää kuin pojilla, tätä nuoremmilla taas poikien seurustelu oli yleisempää. Seksuaalinen kanssakäyminen suhteessa oli tytöille yleisempää kuin pojille. Tytöt arvioivat suhteidensa olevan intiimimpiä ja heidän sitoutumisensa suhte-

seen oli jonkin verran voimakkaampaa. Tyttöjen ja poikien seurustelusuhteiden piirteissä havaituista eroista huolimatta seurusteluhdeväkivallan kokeminen oli yhtä yleistä tytöille ja pojille. Väkivalta lisääntyi iän myötä aina 17-vuotiaisiin asti, jonka jälkeen sen määrä väheni. Joissain tutkimuksissa on kuitenkin havaittu, että seurustelusuhteen piirteet ovat yhteydessä seurusteluhdeväkivallan riskiin. Esimerkiksi seksuaalisen kanssakäymisen ja pitempiaikaisen sitoutumisen on havaittu kasvattavat väkivallan riskiä (Roberts ym. 2006).

4.2 Seurustelevien nuorten piirteitä

Seurusteluväkivallan kokemiseen liittyvät analyysit tehdään niiden nuorten joukossa, jotka ilmoittivat kyselyhetkellä seurustelevansa vakituisesti. Siksi onkin syytä tutkia tätä nuorten ryhmää tarkemmin⁷. Kun edellä esiteltyjä taustamuuttujia tarkasteltiin suhteessa nuoren seurusteluun, voitiin havaita, että seurustelevat nuoret erosivat useilta taustaominaisuuksiltaan niistä nuorista, jotka eivät seurustele⁸. Kyselyhetkellä vakituisesti seurustelevat nuoret olivat selvästi muita aktiivisempia rikoskäyttäytymisen suhteen ja olivat joutuneet muita useammin rikosten uhreiksi. He olivat heikompia koulumenestykseltään kuin ne nuoret, jotka eivät seurustelleet. Seurustelevilla nuorilla oli myös muita alhaisempi itsekontrollin taso, joka siis tarkoittaa, että heillä oli muita enemmän taipumusta impulsiivisuuteen ja riskien ottamiseen. Seurustelevat nuoret olivat käyttäneet muita useammin marihuanaa tai hasista sekä lääkkeitä päihtymistarkoituksessa ja he ilmoittivat myös useammin juovansa itsensä tosi humalaan. Seurustelevat nuoret tunsivat olonsa hieman turvattommaksi kuin muut nuoret ja he kokivat terveydentilansa hiukan useammin keskinkertaiseksi tai heikoksi. Seurustelevat nuoret olivat kuitenkin muita harvemmin yksinäisiä, eli viettivät harvemmin yksin vapaa-aikaansa. Seurustelevat nuoret eivät eronneet muista mielialansa suhteen ja he olivat yhtä tyytyväisiä itseensä kuin ne nuoret, jotka eivät seurustelleet. Samat havainnot koskevat sekä seurustelevia tyttöjä että poikia.

Perheeseen liittyvien tekijöiden kohdalla erot seurustelevien ja muiden nuorten välillä eivät ole yhtä selviä kuin yksilökohtaisissa ominaisuuksissa.

⁷ Tämän luvun liitetaulukossa 1 on esitetty kaikkien taustamuuttujien jakaumat 1) koko aineistossa, 2) nuorilla, jotka ilmoittivat kyselyhetkellä seurustelevansa vakituisesti ja joutuneensa toistuvan fyysisen seurusteluväkivallan uhriksi 3) nuorilla, jotka ilmoittivat kyselyhetkellä seurustelevansa vakituisesti, mutta joilla ei ollut kokemuksia vakavasta seurusteluhdeväkivallasta, ja 4) nuorilla, jotka eivät seurustelleet kyselyhetkellä.

⁸ Kaikki luvun V merkitsevyytarkastelut on tehty χ^2 -testillä.

Selvin ero koski perhemuotoa; seurustelevien nuorten kohdalla oli yleisempää, että perhe oli hajonnut. Seurustelevien nuorten perheissä jompikumpi tai molemmat vanhemmat olivat pois työelämästä hieman useammin kuin muilla nuorilla ja perheen talousvaikeudet olivat hieman yleisempiä. Samoin vanhempien tuki ja kontrolli oli seurustelevilla nuorilla hiukan muita heikompi. Erot eivät kuitenkaan ole suuria. Vanhempien syntymämaan suhteen seurustelevilla nuorilla ei ollut eroa verrattuna niihin nuoriin, jotka eivät seurustelleet.

Edellä esitetyn vertailun perusteella näyttää siltä, että 15–16-vuotiaina vakituisesti seurustelevat nuoret eroavat useilta ominaisuuksiltaan niistä nuorista, jotka eivät seurustele. Seurustelevien nuorten elämäntyyliin liittyy muita nuoria enemmän muun muassa päihteiden käyttöä, rikosten tekemistä ja niiden uhriksi joutumista. Tulos on linjassa aiempien tutkimusten kanssa. Nuoruusiässä seurustelemisella on havaittu olevan yhteys muun muassa masennukseen, päihteiden käyttöön, heikkoon koulumenestykseen ja rikoskäyttäytymiseen (esim. Joyner & Udry 2000; Zimmer-Gembeck ym. 2001; Flosheim 2003, 378–379). Aikaisin aloitettu seksuaalinen kanssakäyminen on niin ikään yhdistetty esimerkiksi aktiivisempaan rikoskäyttäytymiseen ja heikompiin kognitiivisiin kykyihin (Halpern ym. 2000; Kivivuori 2008, 61, 101–102).

Voidaankin esittää, että vaikka seurustelu on osa normatiivista nuoruutta, se näyttäytyy pikemminkin yhtenä nuoruuteen liittyvänä riskikäyttäytymisen muotona kuin seesteisemmän ja vakiintuneemman elämäntyylin osana. Sama havainto koskee nuoruusiässä tapahtuvaa työssäkäyntiä. Kouvonon (2002) on havainnut, että nuoren osallistuminen työelämään on yhteydessä aktiivisempaan rikoskäyttäytymiseen. Työssäkäynti ja parisuhde liittyvät siis nuorella iällä riskialttiiseen elämäntyyliin toisin kuin aikuisilla, joiden kohdalla samojen tekijöiden katsotaan suojaavan esimerkiksi päihdeongelmilta ja syrjäytymiseltä.

5 Seurustelusuhdeväkivallan yleisyys

5.1 Mustasukkaisuus ja loukkaaminen seurustelusuhteessa

Taulukossa 1 on esitetty niiden kyselyhetkellä seurustelevien nuorten osuudet, jotka ovat kokeneet mustasukkaisuutta tai loukkaavaa käyttäytymistä nykyisen kumppaninsa taholta. Lähes puolet seurustelevista nuorista ilmoitti, että kumppani oli ainakin joskus ollut mustasukkainen, eikä halunnut vastaajan puhuvan muiden poikien/tyttöjen kanssa. Kokemus seurustelukumppanin mustasukkaisuudesta oli yhtä yleinen sekä tytöille että pojille. Noin joka kymmenes nuorista vastasi, että seurustelukumppani oli puhunut hänestä loukkaavasti ystävilleen ja hieman harvempi, että kumppani oli nimitellyt häntä lannistaakseen ja nöyryyttääkseen.

Taulukko 1 Mustasukkaisuutta ja loukkaavaa käyttäytymistä nykyisen seurustelukumppaninsa taholta kokeneita, % kyselyhetkellä seurustelevista nuorista (N=1 358)

Nykyinen seurustelukumppani...	tytöt		pojat	
	ainakin joskus	usein	ainakin joskus	usein
ollut mustasukkainen	47	5	47	6
puhunut minusta loukkaavasti ystävilleen	10	1	12	1
nimitellyt nöyryyttääkseen	7	1	8	1
N	810		548	

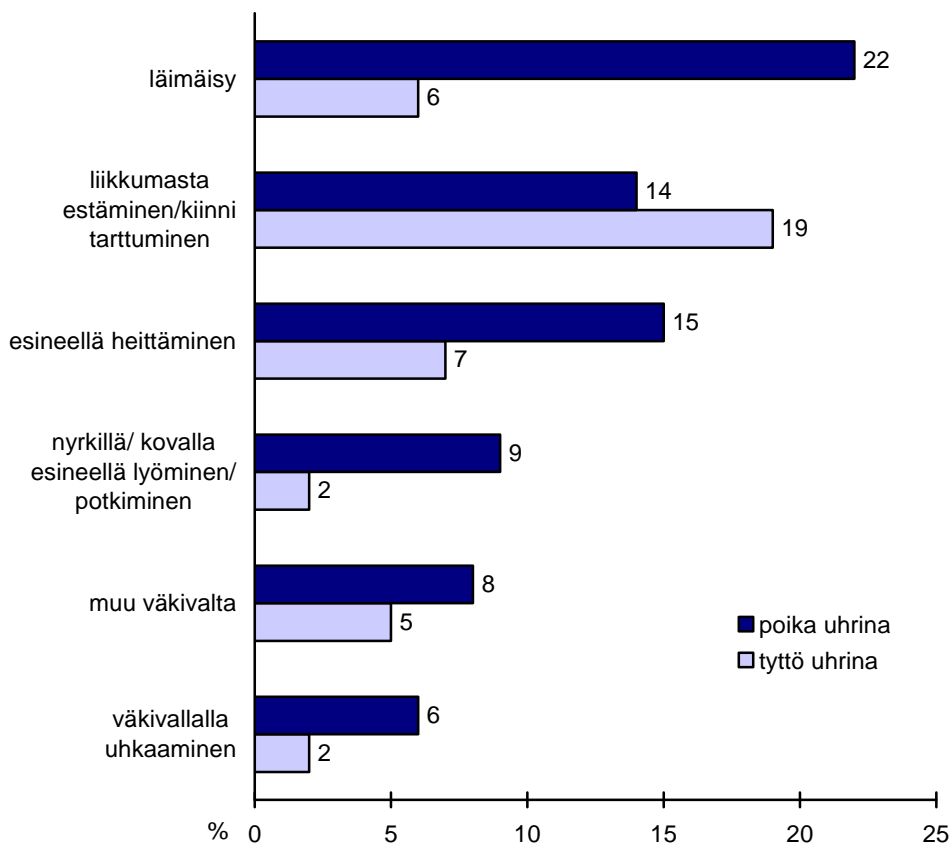
Se, että seurustelukumppani oli usein mustasukkainen tai käyttäytyi usein loukkaavasti oli verrattain harvinaista. Yksi kahdestakymmenestä nuoresta ilmoitti, että heidän nykyinen seurustelukumppaninsa oli usein mustasukkainen. Noin yhdellä sadasta oli kokemuksia siitä, että kumppani oli usein puhunut hänestä loukkaavasti kavereilleen tai nimitellyt häntä.

5.2 Väkivalta ja sillä uhkaaminen seurustelusuhteessa

Kuviossa 1 tarkastellaan nuorten nykyisessä seurustelusuhteessaan koke- man fyysisen väkivallan ja sen uhan yleisyyttä. Tuloksista voidaan havaita, että väkivallan kokeminen nuorten seurustelusuhteissa on pojille yleisempää kuin tytöille. Kun 22 prosenttia kyselyhetkellä seurustelevista pojista ilmoitti seurustelukumppaninsa läimäisseen häntä, tytöistä 6 prosenttia oli kokenut vastaavaa. Pojista 15 prosenttia ilmoitti, että kumppani oli heittänyt heitä esineellä ja tytöistä 7 prosentilla oli vastaava kokemus. Ainoa

tytöille poikia yleisempi kokemus oli se, että kumppani oli estänyt liikkumasta tai tarttunut kiinni. Tämän oli vähintään kerran nykyisen kumppanin tekemänä kokenut 19 prosenttia tytöistä ja 14 prosenttia pojista.

Vakavinta fyysistä väkivaltaa kartoitettiin kysymyksellä nyrkillä tai kovalla esineellä lyömisestä tai potkimisesta. Pojista 9 prosenttia ja tytöistä 2 prosenttia oli kokenut tämän nykyisen tyttö- tai poikaystävän tekemänä. Pojat joutuivat tyttöjä useammin myös kumppaninsa väkivallalla uhkailun kohteeksi. Vähintään yhden edellä mainituista teoista oli kokenut 28 prosenttia seurustelevista nuorista⁹; 32 prosenttia pojista ja 24 prosenttia tytöistä.

Kuvio 1 Joutunut teon kohteeksi vähintään kerran nykyisen seurustelukumppaninsa taholta %, kyselyhetkellä seurustelevista nuorista (N=1 358)

Seurustelusuhteessa koetun väkivallan yleisyyttä voidaan verrata ylipäättään nuorten kokeman väkivallan yleisyyteen. Seurustelevista nuorista 29 prosenttia ilmoitti, että joku oli käynyt kuluneen vuoden aikana fyysisesti heidän kimppuunsa, kuten lyönyt, potkinut tai käyttänyt jotain asetta. Seurustelusuhdeväkivallan kohdalla lähinnä tätä tekoa olisi nyrkillä tai ko-

⁹ Kun tämä määrä suhteutetaan kaikkiin kyselyyn vastanneisiin nuoriin, osuudeksi muodostuu 7 prosenttia.

valla esineellä lyöminen tai potkiminen. Tämän oli kokenut nykyisen kumppanin taholta 5 prosenttia. Seurustelevista nuorista väkivallan uhkaa ylipäättään oli kokenut 34 prosenttia kun nykyisen kumppaninsa taholta väkivallan uhkaa heistä oli kokenut 4 prosenttia. Luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia erimittaisen muistelujaksonsa johdosta. Tämän lisäksi yleisen väkivallan ja sen uhan kokemisen yleisyyttä kuvaaviin lukuihin saattaa sisältyä myös seurustelusuhteissa koettuja tekoja. Silti voidaan arvioida, että nuorten kokema väkivalta ja sen uhka tapahtuu pääsääntöisesti seurustelusuhteiden ulkopuolella.

Tämän tutkimuksen tuloksia seurusteluhdeväkivallan kohteeksi joutuneiden nuorten määrästä on vaikea verrata muissa tutkimuksissa saatuihin tuloksiin, sillä riippuen kysyttävistä teoista, tekojen muistelujaksosta ja tutkimushenkilöiden rajauksista tulokset vaihtelevat huomattavasti. Nuorten seurusteluhdeväkivaltaa tarkastelevien meta-analyysien mukaan uhriksi joutumisen yleisyydestä esitetyt havainnot vaihtelevat muutamasta prosentista useisiin kymmeneen prosentteihin (Glass ym. 2003; Hickman ym. 2004; Manganello 2008). Myös tulokset siitä, minkä ikäisten henkilöiden seurustelusuhteissa, ja minkä tyyppisissä (seurustelu, avoliitto, avioliitto) suhteissa väkivalta on yleisintä, vaihtelevat tutkimuksesta toiseen (ks. Hamberger & Ambuel 1998; Capaldi & Gorman-Smith 2003).

Nuorisoriollisuuskyselyn tuloksia voidaan joiltakin osin verrata vuonna 2005 toteutetun naisuhritutkimuksen tuloksiin (Piispa ym. 2006), sillä tekoja koskevat kysymykset ovat varsin samanlaisia. Naisuhritutkimuksen mukaan niiden avo- tai avioliitossa olevien naisten osuudet, jotka olivat joutuneet nykyisen kumppaninsa väkivallan kohteeksi, olivat vertailtavissa olevien tekojen osalta seuraavat: liikkumasta estäminen 14 prosenttia, läimäisy 9 prosenttia, uhkailu 8 prosenttia sekä lyöminen ja potkiminen 5 prosenttia (Piispa 2006, 46). Tuloksia vertailtaessa täytyy ottaa huomioon, että aikuisten naisten muistellessa koko parisuhteensa aikaisia tapahtumia, on kyseessä todennäköisimmin huomattavasti pitempi muistelujakso kuin nuorilla, joiden seurustelu ei ole voinut pisimmilläänkään kestää kovin montaa vuotta. Vertailun vuoksi onkin hyvä tarkastella naisuhritutkimuksessa niiden naisten osuutta, jotka olivat kuluneen vuoden aikana joutuneet nykyisen kumppaninsa tekojen kohteeksi. Uhriksi joutuneiden naisten osuudet vastaavissa teoissa olivat seuraavat: liikkumasta estäminen 5 prosenttia, läimäisy 2 prosenttia, uhkailu 3 prosenttia ja lyöminen ja potkiminen 1 prosentti (Piispa 2006, 46). Kun Nuorisoriollisuuskyselyn tuloksia verrataan naisuhritutkimuksen tuloksiin, voidaan suuntaa antavasti arvioida, että suomalaiset nuoret näyttävät joutuvan seurustelusuhteissaan aikuisia naisia useammin väkivallan kohteeksi. Havainto koskee erityisesti poi-

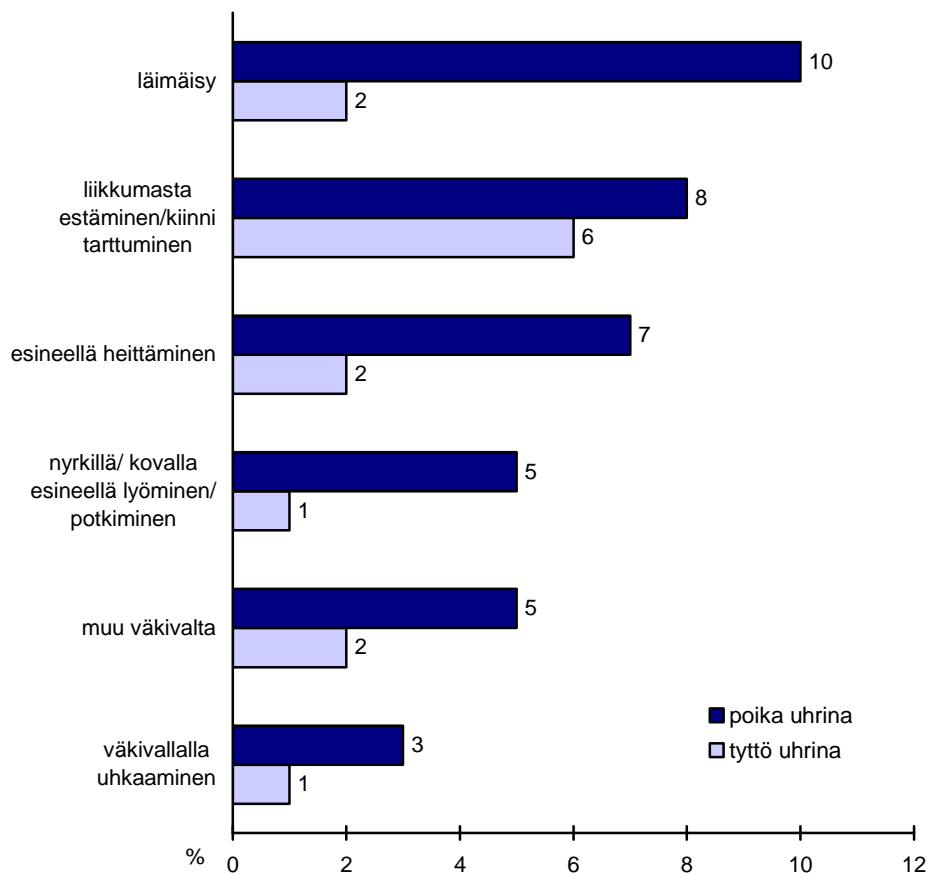
kia. Vastaavaa vertailutietoa ei valitettavasti ole satavilla aikuisten miesten osalta.

Samoin kuin tulokset seurustelusuhteiden väkivallan yleisyydestä, myös havainnot sen jakautumisesta sukupuolten välille vaihtelevat (Hickman ym. 2004). Se, että 15–16-vuotiaat suomalaispojat ovat joutuneet seurustelusuhteissaan tyttöjä enemmän väkivallan kohteeksi, ei ole poikkeuksellinen tulos. Joidenkin kansainvälisten tutkimusten perusteella juuri pojat ovat kokeneet enemmän väkivaltaa seurustelusuhteissa kun taas toiset tutkimukset osoittavat tilanteen olevan päinvastainen. Osa tutkimuksista taas antaa varsin tasaisia uhriprevalensseja tytöille ja pojille. (Ks. Hamberger & Ambuel 1998; Hickman ym. 2004; Manganello 2008.)

Tulos siitä, että seurustelusuhteiden väkivallan kokeminen on pojille tyttöjä yleisempää, on linjassa myös neljä vuotta aiemmin, vuonna 2004 kerätyn Nuorisoriikollisuuskyselyn aineiston kanssa. Tuolloin 7 prosenttia seurustelevista tytöistä ja 14 prosenttia seurustelevista pojista ilmoitti, että heidän nykyinen kumppaninsa oli lyönyt, läimäyttänyt tai käyttänyt muuta ruumiillista väkivaltaa. Toistuvasti tämän oli kokenut 2 prosenttia tytöistä ja 8 prosenttia pojista.

5.3 Toistuva väkivalta ja väkivallalla uhkaaminen seurustelusuhteessa

Toistuvuutta, raaistumista ja vammoja pidetään vakavan pari- ja seurustelusuhteiden väkivallan piirteinä. Tämän tutkimuksen aineiston valossa on mahdollista tarkastella toistuvan seurustelusuhteiden väkivallan uhriksi joutumista. Kuviossa 2 on tarkasteltu niiden nuorten osuuksia, jotka ovat joutuneet useammin kuin kerran eri väkivallan tekojen tai väkivallan uhan kohteeksi nykyisessä seurustelusuhteessaan. Toistuvat väkivaltakokemukset seurustelusuhteessa olivat pojille selvästi yleisempiä kuin tytöille. Seurustelevista tytöistä 1–2 prosenttia ilmoitti seurustelukumppaninsa läimäisseen, heittäneen esineellä, lyöneen nyrkillä, potkineen tai käyttäneen muuta väkivaltaa useammin kuin kerran. Toistuvasta liikkumasta estämisestä tai kiinni tartumisesta oli kokemus 6 prosentilla tytöistä. Pojista vastaavia toistuvia väkivallantekoja oli kokenut 5–10 prosenttia. Useammin kuin kerran väkivallalla uhkaamista oli kokenut 1 prosentti tytöistä ja 3 prosenttia pojista.

Kuvio 2 Joutunut teon kohteeksi useammin kuin kerran nykyisen seurustelukumppaninsa taholta %, kyselyhetkellä seurustelevista nuorista (N=1 358)

6 Seurustelusuhdeväkivaltaan yhteydessä olevat tekijät

Edellä havaittiin, että vakituisesti seurustelevat nuoret eroavat useilta ominaisuuksiltaan niistä nuorista, jotka eivät seurustele. Seuraavaksi tarkastellaan eroavatko ne nuoret muista, joilla on kokemuksia seurustelusuhdeväkivallan uhriksi joutumisesta.

Aluksi tarkastellaan bivariaattitasolla taustamuuttujien jakautumista. Tämän jälkeen tutkitaan monimuuttuja-analyysin avulla seurustelusuhdeväkivallan kokemiseen liittyviä mahdollisia riskitekijöitä. Analyysimenetelmänä käytetään logistista regressioanalyysiä.

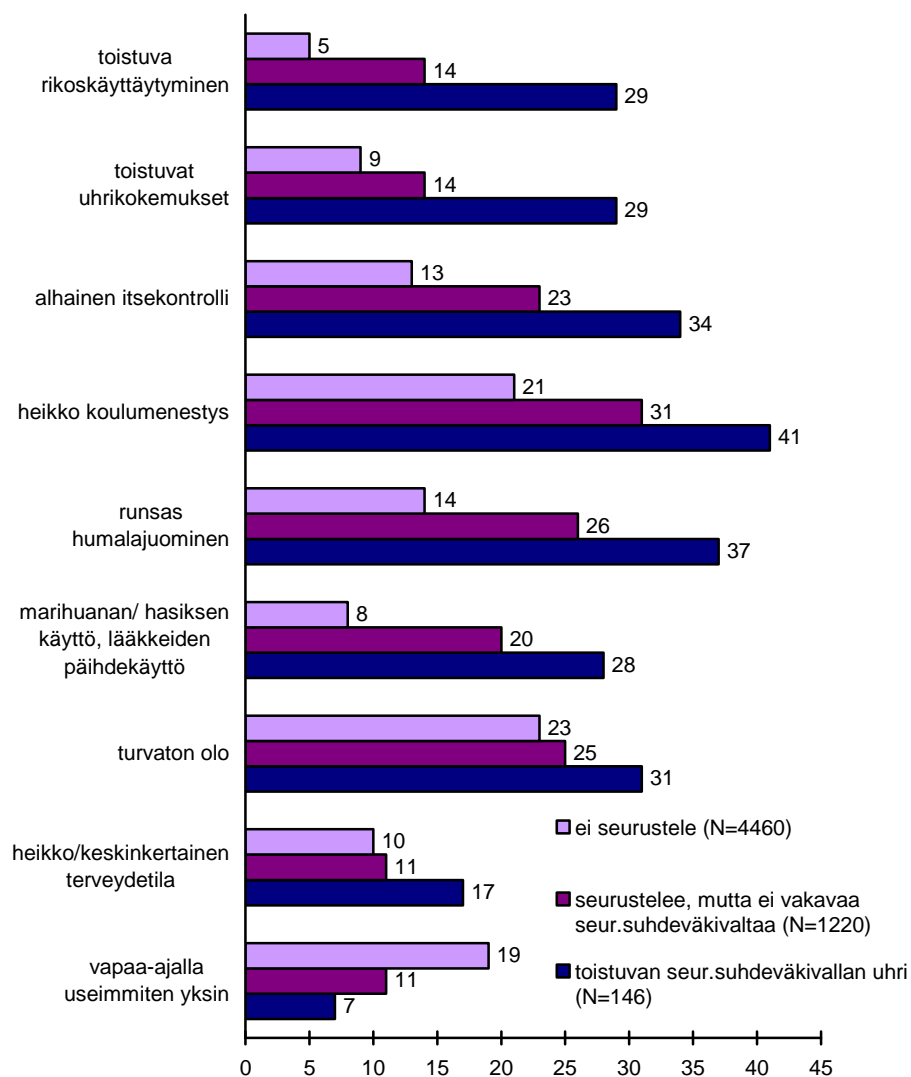
6.1 Yksilökohtaisten- ja perhetekijöiden yhteys seurustelusuhdeväkivallan kokemiseen

Kyselyyn osallistuneet nuoret jaettiin kolmeen ryhmään sen mukaan, ilmoittivatko he seurustelewansa vakituisesti kyselyhetkellä ja olivatko he kokeneet seurustelusuhdeväkivaltaa. Ensimmäisen ryhmän muodostavat nuoret, jotka ilmoittivat seurustelewansa ja olivat kokeneet vähintään kaksi eri fyysisen seurustelusuhdeväkivallan muotoa nykyisen kumppaninsa taholta. Näiden nuorten kohdalla väkivalta oli usein ollut toistuvaa myös saman tekemuodon sisällä. Toisen ryhmän muodostavat ne nuoret, jotka ilmoittivat seurustelewansa, mutta jotka eivät olleet kokeneet seurustelusuhdeväkivaltaa tai se oli ollut vähäistä. Yhdellä viidestä tämän ryhmän nuorista oli kokemus yhdestä seurustelusuhdeväkivallan muodosta, mutta väkivaltatapaukset olivat yksittäisiä ja lievempiä eli pääosin liikkumasta estämistä tai kiinni tarttumista. Kolmannen ryhmän muodostavat ne nuoret, jotka eivät seurustelleet ja näin ollen heiltä ei myöskään kysytty seurustelusuhdeväkivallasta.

Kuviossa 3 on tarkasteltu yksilökohtaisten taustatekijöiden jakautumista näissä kolmessa ryhmässä. Päähavainto on, että toistuvaa seurustelusuhdeväkivaltaa kokeneet nuoret eroavat selvästi muista nuorista useimpien yksilökohtaisten taustatekijöidensä suhteen. Erityisesti aktiivisen rikoskäyttämisen ja toistuvien uhrikokemusten kohdalla ero on huomattava: seurusteluväkivaltaa kokeneiden nuorten rikoskäyttämisen oli muita nuoria aktiivisempaa ja he olivat joutuneet muita useammin myös erityyppisten tekojen uhriksi. Heidän koulumenestyksensä oli niin ikään muita nuoria heikompia ja heidän itsekontrollin tasonsa muita alhaisempi. Myös päihteen käyttö oli tässä ryhmässä runsaampaa.

Seurustelusuhdeväkivaltaa kokeneiden nuorten yksilöominaisuuksien esittelyn lisäksi kuvio 3 tarkentaa edelleen havaintoa seurustelewien ja ei-seurustelewien nuorten yksilökohtaisista eroista. Seurustelewat nuoret eroavat ei-seurustelewista nuorista useimpien analyysissä mukana olevien tekijöiden kohdalla riippumatta siitä, liittyykö seurustelusuhteeseen väkivaltaa.

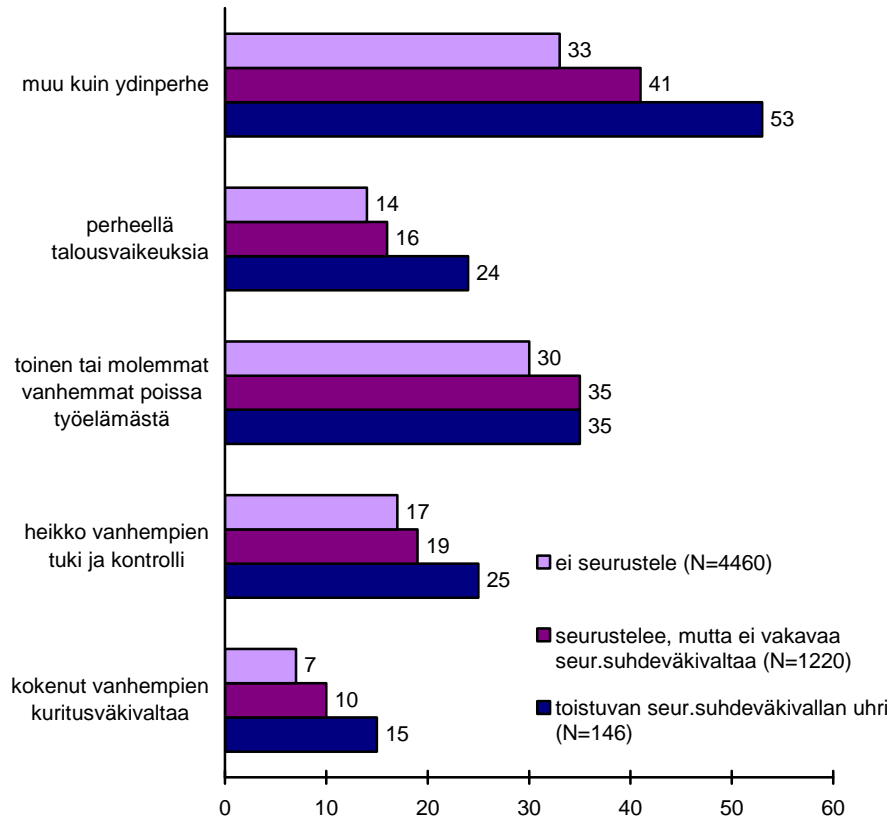
Erot terveydentilassa ja turvallisuuden tunteessa täsmentyvät lähinnä toistuvaa seurustelusuhdeväkivaltaa kokeneiden ja muiden nuorten välille. Erot ovat kuitenkin ylipäättään melko pieniä. Yksinäisyyden kohdalla eroa taas syntyy enemmän sen perusteella, onko nuori ylipäättään seurustelusuhteessa. Kuvioista on jätetty pois mielialaa ja tyytyväisyyttä itseän kuvaavat muuttujat. Niiden kohdalla ei ryhmien välille syntynyt merkitseviä eroja bivariaattitarkasteluissa.

Kuvio 3 Seurustelusuhdeväkivaltaan yhteydessä olevien yksilökohtaisten tekijöiden osuus sen mukaan seurusteleeko nuori ja onko hän kokenut toistuvaa seurustelusuhdeväkivaltaa, %

Kuviossa 4 on esitetty edellisen kaltainen tarkastelu perheeseen liittyvien taustatekijöiden suhteen. Erot ryhmien välillä ovat pienempiä kuin yksilökohtaisten tekijöiden kohdalla. Selvimmin toistuvaa seurustelusuhdeväkivaltaa kokeneet nuoret eroavat muista perhemuodon ja perheen taloudellisen tilanteen suhteen. Seurustelusuhdeväkivaltaa kokeneet nuoret asuivat muita nuoria harvemmin ydinperheessä ja he arvioivat perheensä taloudellisen tilanteen heikommaksi kuin muut nuoret. He kokivat myös vanhempiensa tuen ja kontrollin heikommaksi kuin muut nuoret ja olivat todennäköisemmin kokeneet kuritusväkivaltaa vanhempiensa taholta. Vanhempien työelämäään osallistumisen suhteen erot täsmentyvät seurustelevien ja ei-seurustelevien nuorten välillä. Vanhempien syntymämaa on jätetty kuvios-

ta pois, koska sen kohdalla ei ryhmien välille syntynyt merkitseviä eroja bivariaattitarkasteluissa.

Kuvio 4 Seurustelusuhdeväkivaltaan yhteydessä olevien perheeseen liittyvien tekijöiden osuus sen mukaan seurusteleeko nuori ja onko hän kokenut toistuvaa seurustelusuhdeväkivaltaa, %

Edellä esitellyt analyysit osoittavat, että toistuvaa seurustelusuhdeväkivaltaa kokeneet nuoret eroavat useiden tekijöiden suhteen sekä niistä nuorista, jotka eivät seurustele että niistä nuorista, jotka seurustelevat, mutta eivät ole kokeneet vakavaa seurustelusuhdeväkivaltaa. Erityisesti yksilökohtaisten tekijöiden suhteen erot ovat merkittäviä. Edellä esitettiin, että seurustelu itsessään näyttäytyy eräänä nuoruuteen liittyvänä riskikäyttäytymisen muotona. Niillä nuorilla, joiden seurusteluun liittyy toistuvia väkivaltakokemuksia, näyttää olevan vielä selvästi enemmän nk. riskialttiin elämäntyylin aineksia, kuten aktiivista rikoskäyttäytymistä, uhrikokemuksia ja päihteiden käyttöä.

Riskialtis elämäntyyli voidaan nähdä kokonaisuutena, jossa useat tekijät yhdistyvät seurustelusuhdeväkivallan kokemiseen. Kaikkien tekijöiden kohdalla yhteydet eivät kuitenkaan välttämättä ole suoria vaan voivat olla kolmannen tekijän aiheuttamia. Esimerkiksi toistuvaa seurustelusuhdeväkivaltaa kokeneiden nuorten runsaampi päihteiden käyttö tai rikoskäyttäytyminen

eivät välttämättä liity seurustelusuhdeväkivallan kokemiseen vaan voivat olla seurausta siitä, että näillä henkilöillä on selvästi alhaisempi itsekontrollin taso. Seuraavassa monimuuttuja-analyysissä tarkastellaan eri taustatekijöiden itsenäisiä yhteyksiä seurustelusuhdeväkivallan kokemisen riskiin, kun muiden tekijöiden vaikutus vakioidaan. Analyysi toteutetaan vakituisesti seurustelevien nuorten joukossa. Koska analyysissä ovat mukana vain seurustelevat nuoret, itse seurustelun mahdollinen vaikutus vakioituu. Analyysillä onkin siis mahdollista tarkastella nimenomaan seurustelusuhdeväkivallan liittyviä riskitekijöitä.

6.2 Toistuvan seurustelusuhdeväkivallan uhriksi joutumisen riskitekijät

Seuraavassa logistisessa regressioanalyysissä tarkastellaan toistuvaan seurustelusuhdeväkivallan kokemiseen liittyviä riskitekijöitä niiden nuorten keskuudessa, jotka seurustelivat vakituisesti kyselyhetkellä. Toistuva seurustelusuhdeväkivalta on määritelty analyysissä samoin kuin edellisissä bivariaattitason tarkasteluissa eli niin, että nuoren nykyinen kumppani oli kohdistanut nuoreen vähintään kaksi seuraavista teoista: 1) liikkumasta estäminen tai kiinni tarttuminen, 2) läimäisy, 3) esineellä heittäminen tai 4) nyrkillä tai kovalla esineellä lyöminen tai potkiminen. Aineistossa näitä nuoria oli 146. Tarkastelussa on huomioitu ne taustatekijät, joilla edellisissä bivariaattitason tarkasteluissa osoittautui olevan merkitsevä yhteys seurustelusuhdeväkivallan kokemiseen¹⁰. Tämän lisäksi analyysiin on otettu mukaan seuraavat seurustelun piirteitä määrittävät tekijät: seurustelukumppanin ikä, seurustelusuhteiden määrä ja nuoren ikä ensimmäisen seurustelusuhteen alkaessa. Analyysi on tehty kaikkia toistuvaa seurustelusuhdeväkivaltaa kokeneiden nuorten lisäksi tytöille ja pojille erikseen. Erillisessä tarkastelussa pystytään tarkastelemaan sitä, eroavat tytöt ja pojat seurustelusuhdeväkivallan kokemiseen mahdollisesti liittyvien riskitekijöiden suhteen.

Taulukossa 2 on esitetty logistisen regressioanalyysin tulokset¹¹. Seurustelun piirteet eivät osoittautuneet analyysissä merkitseviksi tekijöiksi seurustelusuhdeväkivallan riskin kannalta. Se, kuinka nuorella iällä nuori oli alkanut seurustella ensimmäistä kertaa tai se, kuinka monia kumppaneita nuorella oli ollut, ei vaikuttanut seurustelusuhdeväkivallan riskiin. Myöskään seurustelukumppanin ikä – eli sen henkilön ikä, joka oli syyllistynyt väkivaltaan

¹⁰ Analyysi suoritettiin myös niin, että kaikki esitellyt taustamuuttujat olivat mukana. Tulos pysyi samana.

¹¹ Regressioanalyysin tulokset on esitetty kokonaisuudessaan tämän luvun liitetaulukossa 2.

– ei osoittautunut merkittäväksi riskitekijäksi kun kaikkien muiden tekijöiden vaikutus on vakioitu.

Yksilökohtaisista tekijöistä merkittävästi toistuvan seurustelusuhdeväkivallan riskiä nostivat sukupuoli, toistuvat uhrikokemukset ja aktiivinen rikoskäyttäytyminen. Pojilla oli tyttöihin verrattuna noin kaksinkertainen riski joutua vakavan seurustelusuhdeväkivallan uhriksi. Muut kuin seurusteluun liittyvät uhrikokemukset osoittautuivat vain pojilla merkittäväksi seurustelusuhdeväkivallan riskitekijäksi. Niillä pojilla, joilla oli vähintään kolme erityyppistä uhrikokemusta (kiusaaminen, väkivallalla varastaminen, muu varkaus, väkivallalla uhkaaminen ja fyysinen väkivalta), oli noin kaksi ja puolikertainen riski vakavaan seurustelusuhdeväkivaltaan verrattuna muihin seurusteleviin poikiin. Tyttöjen kohdalla vastaavaa yhteyttä ei ollut havaittavissa. Myös oma aktiivinen rikoskäyttäytyminen osoittautui seurustelusuhdeväkivallan riskiä kasvattavaksi tekijäksi erityisesti pojilla. Tyttöillä yhteys oli heikompi.

Bivariaattitasolla havaittu muiden yksilökohtaistentekijöiden, kuten runsaan päihteiden käytön, huonon koulumenestyksen, heikon itsekontrollin tai yksinäisyyden yhteys toistuvaan seurustelusuhdeväkivallan kokemiseen (ks. kuvio 3) ei säilynyt merkittävänä, kun analyysissä otettiin huomioon muiden tekijöiden vaikutukset. Näin ollen esimerkiksi runsas päihteiden käyttö ei näytä itsessään olevan toistuvan seurustelusuhdeväkivallan riskitekijä. Tämä kuitenkin selittyy ainakin osittain sillä, että päihteiden käyttö oli ylipäätään selvästi runsaampaa seurustelevien nuorten osapopulaatiossa, jossa analyysi tehtiin.

Perheeseen liittyvistä tekijöistä perhemuoto ja perheen taloudellinen tilanne yhdistyivät seurustelusuhdeväkivallan riskiin. Nuorilla, joiden perhemuoto oli joku muu kuin ydinperhe ja joiden perheellä oli talousvaikeuksia, oli kohonnut riski joutua toistuvan seurustelusuhdeväkivallan uhriksi kun muut perhetekijät ja yksilökohtaiset tekijät on otettu huomioon. Vanhempien tuki ja kontrolli tai vanhempien lapseensa kohdistama kuritusväkivalta eivät olleet analyysissä toistuvan seurustelusuhdeväkivallan riskiä lisääviä tekijöitä.

Taulukko 2 Seurustelusuhdeväkivallan uhriksi joutumista selittävä regressioanalyysi, OR. (ns.= yhteys ei tilastollisesti merkitsevä)

	OR kaikki	OR pojat	OR tytöt
sukupuoli			
tyttö	1		
poika	2,29		
seurustelun piirteitä			
ikä 1. seurustelusuhteen alkaessa	ns.	ns.	ns.
seurustelukumppanien määrä	ns.	ns.	ns.
seurustelukumppanin ikä	ns.	ns.	ns.
yksilökohtaiset tekijät			
alhainen itsekontrolli	ns.	ns.	ns.
humalajuomisen useus	ns.	ns.	ns.
mietojen huumeiden/lääkkeiden päihdekäyttö	ns.	ns.	ns.
yksinäisyys	ns.	ns.	ns.
koulumenestys	ns.	ns.	ns.
terveydentila	ns.	ns.	ns.
uhrikokemukset 12 kk			
0–2 kokemusta	1	1	1
vähintään 3 kokemusta	1,88	2,47	1,19 (ns.)
oma rikoskäyttäytyminen 12 kk			
0–5 tekoa	1	1	1
yli 5 tekoa	1,75	1,92	1,46 (ns.)
perheeseen liittyvät tekijät			
perhemuoto			
ydinperhe	1	1	1
muu	1,49	1,79	1,30(ns.)
perheen taloudellinen tilanne			
erittäin hyvä tai melko hyvä	1	1	1
talousvaikeuksia	1,61	1,83 (ns.)	1,42 (ns.)
vanhempien tuki ja kontrolli	ns.	ns.	ns.
vanhempien tekemä ruumiillinen kuritus	ns.	ns.	ns.

6.3 Seurustelusuhdeväkivallan mahdollisista seurauksista

Nuorten seurustelusuhdeväkivaltakokemuksiin on yhdistetty mahdollisten fyysisten vammojen lisäksi monia negatiivisia seurauksia kuten masennusta, ahdistuneisuutta, syömishäiriöitä, päihteiden käyttöä ja ylipäätään huonompaa henkistä ja fyysistä hyvinvointia sekä seksuaalista riskikäyttäytymistä (Callahan ym. 2003; Glass ym. 2003; Roberts ym. 2003; Close 2005; Ackard ym. 2007; Schutt ym. 2008). Useiden parisuhdeväkivaltaa koskevien tutkimusten mukaan naisten on esitetty kärsivän miehiä vakavampia seurauksia pari- ja seurustelusuhdeväkivallan uhreina. Vaikka tutkimustulokset eivät ole yksiselitteisiä (ks. Capaldi & Owen 2001; Felson & Cares 2005), on naisten todettu vammautuvan miehiä useammin ja kokevan esimerkiksi

enemmän pelkoja, ahdistuneisuutta ja masennusta parisuhdeväkivallan seurauksena (ks. esim. Hamel 2007).

Kuten jo edellä esiteltiin, vuoden 2008 Nuorisoriikollisuuskysely sisälsi kysymyksiä nuorten mielialasta, tyytyväisyydestä itseen ja turvallisuuden tunteesta. Tässä aineistossa toistuvaa seurustelusuhdeväkivaltaa kokeneet nuoret eivät eronneet merkittävästi muista nuorista mielialansa suhteen tai sen suhteen kuinka tyytyväisiä he olivat itseensä. Toistuvaa seurustelusuhdeväkivaltaa kokeneiden nuorten turvallisuuden tunne oli kuitenkin jonkin verran heikompi kuin muilla nuorilla (ks. kuvio 3).

Kun turvattomuuden tunnetta tarkasteltiin regressioanalyysissä, jossa joukko taustamuuttujia otettiin huomioon, seurustelusuhdeväkivallan kokeminen oli yhä merkittävä riskitekijä sille, että nuori tunsi olonsa turvattomaksi eri elämänpiiriinsä liittyvissä ympäristöissä (tämän luvun liitetäulukko 3). Havainto koskee kuitenkin ainoastaan poikia. Toistuvan seurustelusuhdeväkivallan kokemukset eivät siis olleet merkittävästi yhteydessä tyttöjen kokemaan turvattomuuteen. Muutkin kuin seurustelusuhteeseen liittyvät uhrikokemukset olivat yhteydessä turvattomuuden tunteeseen. Muista tekijöistä vanhempien ulkomaalaistausta ja tyytymättömyys itseen olivat merkittävästi yhteydessä poikien kokemaan turvattomuuteen kun taas tytöillä turvattomuuden tunteeseen yhdistyi perheen heikko taloudellinen tilanne. Tyttöjen turvattomuuden tunnetta vähensi oma aktiivinen rikoskäyttäytyminen. Tämä voi esimerkiksi johtua siitä, että rikosten tekemiseen liittyvissä, riskialttiimmissa ympäristöissä liikkuminen vähentää nuorten tyttöjen pelkoja muissa, ”tavallisemmissa” ympäristöissä kuten koulussa ja koulumatkalla. Tästä johtuen he saattavat tuntea olonsa muita tyttöjä turvallisemmaksi näissä tilanteissa.

Tutkimuksessa käytetyt masentuneisuutta, tyytyväisyyttä itseen ja turvattomuutta kartoittavat mittarit ovat riippumattomia seurustelusuhdeväkivaltaa kartoittavasta mittarista. On mahdollista, että tulos olisi voinut olla toisenlainen, jos nuorilta olisi kysytty seurustelusuhdeväkivaltaa kartoittavien kysymysten yhteydessä, aiheuttiko kokemus heille edellä mainittuja henkisiä seurauksia. Tällöin nuoret olisivat saattaneet yhdistää kokemuksiinsa tekijöitä, jotka eivät kyselyssä tulleet ilmi. Mielialaa, tyytyväisyyttä itseen ja turvallisuuden tunnetta koskevien kysymysten riippumattomuus seurustelusuhdeväkivaltaa kartoittavasta mittarista voidaan nähdä tulosten luotettavuuden kannalta pääsääntöisesti kuitenkin etuna. Itsenäisten mittarien voidaan nähdä kuvaavan vakaammin nuoren henkistä hyvinvointia kokonaisuudessaan. Seurustelusuhdeväkivallan yhteydessä esitettyinä kysymykset saattaisivat pikemminkin kuvata tiettyihin kokemuksiin liitettyjä tunnetiloja. Jatkossa olisi kiinnostavaa kartoittaa samassa tutkimuksessa

seurustelusuhdeväkivallan mahdollisia seurauksia kummallakin kysymystyypillä.

Tässä tutkimuksessa ei ollut mahdollista tarkastella nuorten fyysistä vammautumista nimenomaisesti seurustelusuhdeväkivallan seurauksena. Kyselyssä kysyttiin kuitenkin, olivatko nuoret ylipäättään joutuneet sellaisen väkivallan kohteeksi, että heille oli siitä aiheutunut vammoja, joiden vuoksi heidän oli täytynyt käydä terveydenhoitajan, lääkärin tai hammaslääkärin luona. Kaikista kyselyyn vastanneista tytöistä 2 prosenttia ja pojista 4 prosenttia oli kuluneen vuoden aikana kokenut tällaista väkivaltaa. Niistä tytöistä, jotka olivat kokeneet toistuvaa fyysistä seurustelusuhdeväkivaltaa nykyisen kumppanin taholta, 4 prosenttia oli saanut väkivallasta hoitoa vaativan vamman kuluneen vuoden aikana. Osuus oli sama kuin muiden seurustelevien tyttöjen kohdalla. Poikien kohdalla vastaavat osuudet olivat 11 prosenttia (toistuvaa seurustelusuhdeväkivaltaa kokeneista) ja 6 prosenttia (muista seurustelevista pojista). Seurustelusuhdeväkivaltaa kokeneet pojat olivat siis vammautuneet suhteellisesti useammin väkivallan seurauksena kuin seurustelusuhdeväkivaltaa kokeneet tytöt. Luvuista ei voida kuitenkaan päätellä, olivatko vammat syntyneet seurustelusuhdeväkivallan seurauksena vai joidenkin muiden väkivaltakokemusten yhteydessä.

7 Päätulokset ja pohdintaa

7.1 Pojat kokevat tyttöjä enemmän fyysistä väkivaltaa seurustelusuhhteissa

Vuoden 2008 Nuorisoriikollisuuskyselyssä kartoitettiin ensimmäistä kertaa tarkemmin nuorten kokemaa seurustelusuhdeväkivaltaa niiden nuorten keskuudessa, jotka ilmoittivat kyselyhetkellä seurustelewansa vakituisesti. Kysytyjen uhrikokemusten kirjo vaihteli kumppanin mustasukkaisuudesta nyrkillä lyömiseen ja potkimiseen.

Joka toinen seurustelewista nuorista vastasi kyselyssä kumppaninsa olleen joskus niin mustasukkainen, ettei halunnut tämän puhuvan muiden vastakkaista sukupuolta olevien nuorten kanssa. Joka kymmenes nuori ilmoitti, että seurustelukumppani oli puhunut hänestä loukkaavasti ystävilleen ja hieman harvempi ilmoitti kumppaninsa nimitelleen häntä nöyryyttävästi. Joka neljäs seurustelewista nuorista oli kokenut fyysistä väkivaltaa tai sen uhkaa kumppaninsa taholta. Yleisintä oli liikkumasta estäminen tai kiinni tarttuminen ja sekä läimäisyt. Seurustelewista tytöistä 2 prosenttia ja

pojista 9 prosenttia ilmoitti nykyisen kumppaninsa lyöneen häntä nyrkillä tai kovalla esineellä tai potkineen. Kumppanin mustasukkaisuus, nimittely ja loukkaava käytös olivat yhtä yleisiä kokemuksia tytöille ja pojille. Fyysisen väkivallan kokeminen oli sen sijaan selvästi yleisempää pojille.

Pelkkä väkivaltakokemusten yleisyys ei kerro yksiselitteisesti koetun väkivallan vakavuudesta. Eräänä väkivallan vakavuutta kuvaavana osoittimenä pidetään väkivallan toistuvuutta. Seurustelevista tytöistä 2 prosenttia ilmoitti kumppanin läimäisseen häntä useammin kuin kerran ja 1 prosentti ilmoitti toistuvasta lyömisestä tai potkimisesta. Vastaavat osuudet seurustelevilla pojilla olivat 10 prosenttia ja 5 prosenttia. Poikien kokemukset myös toistuvasta väkivallasta olivat siis selvästi tyttöjä yleisempiä.

Jotta väkivaltailmiön luonteesta ja vakavuudesta saadaan luotettava kuva, on tarkasteltava myös väkivallan seurauksia. Nuorisoriikollisuuskyselyssä ei suoraan kartoitettu fyysisten vammojen saamista seurustelusuhdeväkivallan seurauksena. Tulokset kuitenkin osoittivat, että toistuvan seurustelusuhdeväkivallan uhriksi joutuneet pojat olivat kokeneet muita seurustelevia poikia enemmän vammoja tuottavaa väkivaltaa. Tyttöjen kohdalla vastaavaa eroa ei ilmennyt. Aineiston perusteella ei voida kuitenkaan päätellä vammojen alkuperää, joten päätelmiä on syytä tehdä varoen. Mikäli seurustelusuhdeväkivallan kokemista tutkitaan tulevissa Nuorisoriikollisuuskyselyissä, on seurustelusuhdeväkivaltaa kartoittavaan mittariin syytä lisätä vammoja kartoittavia kysymyksiä.

Seurustelusuhdeväkivaltakokemuksiin tyypillisesti liitettyjä henkisiä seurauksia voitiin aineistossa tarkastella masentuneisuuden, itseen tyytyväisyyden ja turvattomuuden osalta. Näyttää siltä, että suomalaisnuorten kokemaan toistuvaankaan seurustelusuhdeväkivaltaan ei yhdisty masentuneisuutta tai tyytymättömyyttä itseen. Poikien kohdalla toistuvat seurustelusuhdeväkivaltakokemukset kumppanin taholta olivat kuitenkin yhteydessä voimakkaampaan turvattomuuden tunteeseen kun muiden väkivaltakokemusten vaikutus oli otettu huomioon.

Vaikka aineiston perusteella ei pystytä tekemään aukotonta analyysiä tyttöihin ja poikiin kohdistuneen seurustelusuhdeväkivallan vakavuudesta, on havainto väkivallan yleisyyden – ja myös toistuvan väkivallan yleisyyden – osalta varsin selkeä: yhdeksäsluokkalaisten nuorten seurustelusuhteissa kokema fyysinen väkivalta on pojille yleisempää kuin tytöille. Miksi suomalaiset 15–16-vuotiaat pojat sitten kokevat enemmän väkivaltaa seurustelusuhteissaan kuin tytöt? Käsillä oleva tutkimus ei anna yksiselitteistä vastausta kysymykseen. Eräs selitys saattaa liittyä väkivaltaan suhtautumiseen ja asenteisiin. Nuorten seurustelusuhdeväkivallan kohdalla on havaittu, että sekä nuorten itsensä että aikuisten reaktiot tyttöjen ja poikien käyttämään väkivaltaan poikkeavat. Pojan tyttöön kohdistama väkivalta tuomi-

taan jyrkästi kun taas tyttöjen käyttämä väkivalta on hyväksytympää ja tai sitä ei oteta vakavasti (Price ym. 1999; Sears ym. 2006). Suomessa aikuisten parisuhdeväkivaltaan on liitetty samoja ajatusmalleja. Naisen väkivaltaan suhtaudutaan vähättelevästi, selitellen ja ymmärtävästi eikä naisten tekemää väkivaltaa tunnisteta (Törrönen 2009). ”Naista ei saa lyödä” on jokaisen tuntema kirjoittamaton sääntö. Sen sijaan ”miestä ei saa lyödä” sääntöä ei samassa mielessä ole.

Myös naisten yhteiskunnallisen aseman on havaittu olevan yhteydessä parisuhdeväkivallan sukupuolijakaumaan. Parisuhdeväkivaltaa eri maissa kartoittavassa vertailussa havaittiin, että mitä modernimpi yhteiskunta on ja mitä parempi naisen asema yhteiskunnassa on, sitä suurempi suhteellinen osa parisuhdeväkivallasta kohdistuu mieheen (Archer 2006). Pohjoismaisia yhteiskuntia pidetään maailman tasa-arvoisimpina. Ehkä poikiin kohdistuvat seurustelusuuhdeväkivallan suurempi määrä on eräs merkki tästä tasa-arvosta, vaikkakin negatiivinen sellainen.

Poikien ja tyttöjen kokemaa seurusteluväkivaltaa tulkittaessa on niin ikään syytä huomioida seurusteleavan osapopulaation valikoitumisprosessi. Pojista pienempi osa (19 %) kuin tytöistä (28 %) oli seurustelusuhhteessa. Tyttöillä ilmiö on siten määrällisesti normaalimpi 15–16-vuotiaana. Seurusteleva poika on tavallaan ”poikkeavampi” kuin samanikäinen seurusteleva tyttö. On ajateltavissa, että seurustelevien poikien populaatiolla on keskimäärin enemmän ongelmakäyttäytymisen riskitekijöitä vertailussa ei-seurusteleviin poikiin, kuin vastaavassa vertailussa tyttöjen kohdalla. Tämä saattaisi ilmetä epäsuorasti myös seurusteluväkivallan kokemisessa. Toisaalta seurustelevien nuorten piirteiden tarkastelu ja aineiston pohjalta tehty eksploratiivinen regressiotarkastelu osoitti, että niin tyttöjen kuin poikienkin seurusteluun liittyy ongelmakäyttäytymisen riskitekijöitä.

7.2 Sekä seurustelu että seurustelusuuhdeväkivalta ovat yhteydessä riskialttiiseen elämäntyyliin

Eräs tämän tutkimuksen keskeisiä havaintoja on, että seurustelusuuhdeväkivallan kokeminen liittyy nuorilla ylipäätään riskialttiiseen elämäntyyliin, jossa tehdään kiellettyjä ja rikollisia tekoja sekä joudutaan rikosten ja väkivallan uhreiksi¹². Kiinnostavaa kuitenkin on, että samat tekijät näyttävät nousevan keskeisiksi, kun verrataan koko seurustelevien nuorten joukkoa niihin nuoriin, jotka eivät seurustele. Esimerkiksi toistuva rikoskäyttäyty-

¹² Nuorten uhrikokemusten ja rikosten tekemisen yhteyttä tarkastelee myös Keinänen tämän julkaisun luvussa IV.

minen, rikosten uhriksi joutuminen, päihteiden käyttö sekä heikko koulu-
menestys olivat seurusteleville nuorille muita nuoria yleisempiä. Seurustelu
itsessään näyttääkin olevan yhteydessä tietyn tyyppiseen ongelmakäyttäy-
tymiseen, vaikka varsinaiseen seurustelusuhteeseen ei liittyisi väkivaltako-
kemuksia.

Toistuvaa seurusteluhdeväkivaltaa kokeneiden nuorten joukossa eri-
tyyppiset riskikäyttäytymisen muodot olivat kuitenkin vielä selvästi ylei-
sempiä kuin niiden seurustelevien nuorten joukossa, jotka eivät olleet ko-
keneet vakavaa seurusteluhdeväkivaltaa. Kun kaikkia tekijöitä tarkastel-
tiin yhdessä, nousivat seurusteluhdeväkivallan kannalta merkittäviksi
riskitekijöiksi oma aktiivinen rikoskäyttäytyminen ja erityyppiset uhriko-
kemukset (ei kuitenkaan vanhempien kuritusväkivalta) sekä perheeseen
liittyvistä tekijöistä perheen hajoaminen sekä perheen taloudelliset vaikeu-
det. Näiden tekijöiden yhteys koettuun seurusteluhdeväkivaltaan oli po-
jilla voimakkaampi. Nuorten seurustelusuhteisiin liittyvät tekijät, kuten
kumppanin ikä, se kuinka nuorena seurustelu oli aloitettu ja se kuinka mo-
nia kumppaneita nuorella oli ollut, eivät olleet yhteydessä koettuun seurus-
teluhdeväkivaltaan.

Nuorten seurusteluhdeväkivaltaan liittyviä tekijöitä kartoittavissa tut-
kimuksissa tarkastellaan usein väkivaltakokemuksia ilman, että seurustelun
mahdollista vaikutusta elämäntapatekijänä käsitellään tai vakioidaan. Nuor-
ten seurustelun ja seksuaalikäyttäytymisen tutkimus taas muodostaa erilli-
sen tutkimuskentän. Tutkimustieto siitä, missä määrin tietyt riskitekijät tai
ongelmat liittyvät nimenomaan seurusteluhdeväkivallan kokemiseen ei-
vätkä sen sijaan ”aiheudu” seurustelusta, näyttäisi olevan puutteellista. Jat-
kotutkimuksissa olisikin syytä selvittää tarkemmin kyseisten ilmiöiden vä-
lisiä yhteyksiä.

7.3 Lopuksi

Nuorten seurusteluhdeväkivallassa on monelta osin kyse eri ilmiöstä
kuin aikuisten parisuhteisiin liittyvässä väkivallassa. Osa eroista konkreti-
soituu parisuhteiden erilaisten piirteiden kautta. Nuorten seurusteluun ei
lähtökohtaisesti voi liittyä pitkiä, vuosikymmeniä kestäneitä ihmissuhteita.
Samoin alaikäisten nuorten seurusteluun liittyy harvoin yhteistä asuntoa tai
lapsia. Nämä ovat tekijöitä, jotka tavallisesti sitovat henkilöitä tiiviimmin
yhteen kuin molemminpuolinen kiinnostus ja tekevät suhteista lähtemisen
myös vaikeammaksi.

Myös nuorten suhteisiin liittyvän väkivallan piirteet vaikuttavat osin
erilaiselta kuin aikuisten suhteissa. Nuorten seurusteluhdeväkivalta näyt-

tää liittyvän kiinteästi muuhun nuoruuden aikaiseen riskikäyttäytymiseen eikä siinä siten esiinny samalla tavoin moniulotteisuutta kuin aikuisten parisuhdeväkivallassa. Esimerkiksi sellaiset väkivallan muodot, joihin liittyy taloudellista alistamista ja vakavaa sosiaalista eristämistä lienevät harvinaisia nuorten keskuudessa. Myöskään pitkään jatkuvaa niin kutsuttua parisuhdeterrorismia samassa merkityksessä kuin aikuisten suhteissa, ei välttämättä esiinny.

Nuorten seurustelusuhdeväkivaltaan liittyy kuitenkin myös useita samoja piiteitä kuin aikuisten parisuhteissa ilmenevään väkivaltaan. Tällaisia ovat tutkimusten perusteella muun muassa väkivallan molemminpuolisuus, yksilökohtaisten tekijöiden (taipumus aggressiivisuuteen, mielenterveysongelmat, päihteiden runsas käyttö) voimakas yhteys väkivallan käyttöön sekä lapsuudessa koetut väkivalta- ja hyväksikäyttökokemukset pari- ja seurustelusuhdeväkivallan riskitekijöinä. Kuten nuorten, myös aikuisten parisuhteissa tapahtuva väkivalta voi olla vahvasti elämäntyylin, ja siihen liittyvien yksilökohtaisten riskitekijöiden hallitsemaa. Esimerkiksi Rantanen kollegoineen (2008) tekemässä perheen sisäistä lähestymiskieltoa tarkastelevassa tutkimuksessa riskialttiiseen elämäntapaan ja toisaalta yksilökohtaisiin ominaisuuksiin liittyvät seikat näyttelivät keskeistä roolia parisuhdeväkivallan kokonaisuudessa. Nämä riskitekijät (päihde- ja mielenterveysongelmat, rikostausta) eivät määrittäneet pelkästään kieltoon määrättyä väkivallan tekijää vaan myös kiellolla suojattua osapuolta. Pariskunnille oli siis kasautunut väkivallan lisäksi monia muita ongelmia.

Suomessa parisuhdeväkivallan tutkimus on keskittynyt voimakkaasti aikuisten naisten kokeman parisuhdeväkivallan kartoittamiseen. Miesten kokemasta parisuhdeväkivallasta ja toisaalta nuorten seurustelusuhdeväkivallasta on varsin vähän tutkimusta. Ilmiöt ovat kuitenkin kiinteässä yhteydessä toisiinsa. Parisuhteissa käytetty väkivalta on usein molemminpuolista. Väkivalta myös kasautuu, yhtäältä tietyille henkilöille ja toisaalta esimerkiksi perheittäin. Tässä tutkimuksessa havaittiin, että vakavinta seurustelusuhdeväkivaltaa kokeneille nuorille oli kasautunut enemmän myös muita uhrikokemuksia. Parisuhdeväkivalta ja väkivalta lapsia kohtaan taas ilmenevät usein samoissa perheissä (Kivivuori 2007; Ellonen ym. 2008). Nuoruusajan seurustelusuhdeväkivallan tiedetään niin ikään olevan yhteydessä väkivaltaan myöhemmissä parisuhteissa. Olisi toivottavaa, että pari- ja lähisuhdeväkivallan tutkimus pystyisi tulevaisuudessa hyödyntämään nykyistä paremmin olemassa olevaa tietoa niin väkivallan kasautumisesta kuin riskitekijöistäkin ja näin syventämään ymmärrystä ilmiökentästä.

LÄHTEET

- Archer, John (2000). Sex differences in aggression between heterosexual partners: a meta-analytic review. *Psychological Bulletin* 126 (5), 651–680.
- Archer, John (2002). Sex differences in physical aggressive acts between heterosexual partners: a meta-analytic review. *Aggression and Violent Behavior* 7 (4), 313–351.
- Archer, John (2006). Cross-cultural differences in physical aggression between partners: a social-role analysis. *Personality and Psychology Review* 10 (2), 133–153.
- Belsky, Jay (2001). Marital violence in evolutionary perspective. Teoksessa: Alan Booth & Ann C. Crouter & Mari Clements (toim.), *Couples in Conflict*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Busch, Amy L. & Rosenberg, Mindy S. (2004). Comparing women and men arrested for domestic violence: a preliminary report. *Journal of Family Violence* 19 (1), 49–57.
- Callahan, Michelle R. & Tolman, Richard M. & Saunders, Daniel, G. (2003). Adolescent dating violence victimization and psychological well-being. *Journal of Adolescent Research* 18 (6), 664–681.
- Carver, Karen & Joyner, Kara & Urdy, Richard J. (2003). National estimates of adolescent romantic relationships. Teoksessa: Paul Flosheim (toim.), *Adolescent romantic relations and sexual behaviour*. Mahwah New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Capaldi, Deborah M. & Gorman-Smith, Deborah (2003). The development of aggression in young male/female Couples. Teoksessa: Paul Flosheim (toim.), *Adolescent romantic relations and sexual behaviour*. Mahwah New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Capaldi, Deborah M. & Owen, Lee D. (2001). Physical aggression in a community sample of at-risk young couples: gender comparisons for high frequency, injury and fear. *Journal of Family Psychology* 15 (3), 425–440.
- Close, Sharron M. (2005). Dating violence prevention in middle school and high school youth. *Journal of Child and Adolescent Psychiatric Nursing* 18 (1), 2–9.
- Coker, Ann & McKeown, Robert & Sanderson, Maureen & Davis, Keith & Valois, Robert & Huebner, Scott (2000). Severe dating violence and quality of life among South Carolina high school students. *American Journal of Preventive Medicine* 19 (4), 220–227.
- Coleman, Vallerie E. (2007) *Dangerous dances: treatment of domestic violence in same-sex couples*. Teoksessa: John Hammel & Tonia L. Nicholls (toim.), *Family interventions in Domestic violence. A handbook of gender-inclusive theory and treatment*. New York: Springer.
- Dobash, Russell P. & Dobash, R. Emerson & Wilson, Margo & Daly, Martin (1992). The myth of sexual symmetry in Marital Violence. *Social Problems* 39 (1), 71–91.
- Dobash, Russell P. & Dobash, R. Emerson (2004). Women's violence to men in intimate relationships. *British Journal of Criminology* 44 (3), 324–349.

- Dutton, Donald G. & Nicholls, Tonia L. (2005). The gender paradigm in domestic violence research and theory: Part 1 – The conflict of theory and data. *Aggression and Violent Behavior* 10, 680–714.
- Ellonen, Noora & Kääriäinen, Juha & Salmi, Venla & Sariola, Heikki (2008). Lasten ja nuorten väkivaltakokemukset. Poliisiammattikorkeakoulun raportteja 71/2008. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimustiedonantoja 87. Tampere.
- Ehrensaft Miriam K. (2008). Intimate partner violence: persistence of myths and implications for intervention. *Children and Youth Services Review* 30, 276–286.
- Ehrensaft, Miriam K. & Moffitt, Terrie E. & Caspi, Avshalom (2004). Clinically abusive relationships in an unselected birth cohort: men's and women's participation and developmental antecedents. *Journal of Abnormal Psychology* 113 (2), 258–271.
- Felson, R. B. & Cares, A. C. (2005). Gender and seriousness of assault on intimate partner and other victims. *Journal of Marriage and Family* 67 (5), 182–195.
- Felson, Richard B. (2006). Is violence against women about women or about violence? *Contexts* 5 (2), 21–25.
- Flosheim, Paul (2003). Adolescent romantic and sexual behavior: What we know and where we go from here. Teoksessa: Paul Flosheim (toim.), Adolescent romantic relations and sexual behaviour. Mahwah New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Flink, Aune (2006). Parisuhdeväkivalta naisen ja miehen kokemana. Rikottu lemменmarja. Tampereen yliopisto.
- Fontes, David L. (1998). Violent touch: breaking through the stereotype. ProQuest, LDO3897. <http://www.ejfi.org/DV/dv-39.htm>
- Fontes, David L. (2007). Male victims of domestic violence. Teoksessa: John Hamel & Tonia L. Nicholls (toim.), Family interventions in domestic violence. A Handbook of gender-inclusive theory and treatment. New York : Springer.
- Glass, Nancy & Fredland, Nina & Campbell, Jacquelyn & Yonas, Michael & Sharps, Phyllis & Kub, Joan (2003). Adolescent dating violence: prevalence, risk factors, health outcomes, and implications for clinical practice. *JOGNN* 32, 227–238.
- Gottfredson, Michael & Hirschi, Travis (1990). A general theory of crime. Stanford, CA: Standfords University Press.
- Halpern, Carolyn & Joyner, Kara & Urdy, Richard & Suchindran, Chirayath (2000). Smart teen's don't have sex (or kiss much either). *Journal of Adolescent Health* 26, 213–225.
- Hamberger, Kevin & Ambuel, Bruce (1998). Dating violence. *Pediatric Clinics of North America* 45(2), 381–390.
- Hamel, John (2007). Domestic violence: a gender inclusive conception. Teoksessa: John Hamel & Tonia L. Nicholls (toim.), Family interventions in domestic violence. A Handbook of gender-inclusive theory and treatment. New York : Springer.

- Henning, Kris & Jones, Angela & Holdford, Robert (2003). Treatment needs of woman arrested for domestic violence: a comparison with male offenders. *Journal of Interpersonal Violence* 18 (8), 839–856.
- Hickman, Laura J. & Jaycox, Lisa H. & Aronoff, Jessica (2004). Dating violence among adolescents. Prevalence, gender distribution, and prevention program effectiveness. *Trauma, Violence and Abuse* 5 (2), 123–142.
- Husso, Marita (2003). *Parisuhdeväkivalta. Lyötyjen aika ja tila*. Jyväskylä: Vastapaino.
- Lahti, Minna (2001). *Domesticated violence. The power of ordinary in everyday Finland*. Helsingin yliopisto: Yliopistopaino.
- Johnson, Michael P. (1995). Patriarchal terrorism and common couple violence: two forms of violence against women. *Journal of Marriage and the Family* 57, 283–294.
- Johnson, Michael P. & Leone, Janel L. (2005). The differential effects of intimate terrorism and situational couple violence: findings from the National Violence Against Women Survey. *Journal of Family Issues* 26 (3), 322–349.
- Joyner, Kara & Udry, Richard J. (2000). You don't bring me anything but down: adolescent romance and depression. *Journal of Health and Social Behaviour* 41, 365–391.
- Kaura, Shelby & Allen, Graig (2004). Dissatisfaction with relationship power and dating violence perpetration by men and women. *Journal of Interpersonal Violence* 19, 576–588.
- Keskinen, Suvi (2005). *Perheammattilaiset ja väkivaltatyön ristiriidat. Sukupuoli, valta ja kielelliset käytännöt*. Tampere: Tampere University Press.
- Kivivuori, Janne (2005). *Piilorikollisuuden tutkimus*. Teoksessa: Janne Kivivuori & Venla Salmi, Nuorten rikoskäyttäytyminen 1995–2004. Teemana sosiaalinen pääoma. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja 214, Helsinki.
- Kivivuori, Janne (2007). *Mare Balticum-kysely Helsingissä 2002*. Teoksessa: Noora Ellonen & Janne Kivivuori & Juha Kääriäinen, Lapset ja nuoret väkivallan uhreina. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimustiedonantaja 80.
- Kivivuori, Janne (2008). *Rikollisuuden syyt*. Helsinki: Nemo.
- Kouluterveyskysely 2007, Stakes. *Kouluterveys 2007 -kyselyn valtakunnalliset taulukot. Seksuaaliterveys*.
<http://info.stakes.fi/kouluterveyskysely/FI/tulokset/taulukot2007/seksuaaliterveys07.htm>
- Kotananen, Riikka (2006). *Uhrit, tekijät ja sukupuolittunut syyllisyys – parisuhdeväkivalta Internet-keskusteluissa*. Teoksessa: Johanna Niemi-Kiesiläinen & Päivi Honkatukia & Helena Karma & Minna Ruuskanen (toim.), Oikeuden tekstit diskursseina. Suomalaisen lakimiesyhdistyksen julkaisuja, E-sarja N:o 13. Helsinki.
- Kouvonen, Anne (2002). *Nuorten työssäkäynti ja rikollisuus*. Teoksessa: Janne Kivivuori (toim.), Nuoret rikosten tekijöinä ja uhreina. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja 188, Helsinki.
- Lehtonen, Anja & Perttu, Sirkka (1999). *Naisiin kohdistuva väkivalta*. Helsinki: Kirjayhtymä.

- Manganello, Jennifer (2008). Teens, dating violence and media use. A review of the literature and conceptual model for future research. *Trauma, violence & abuse* 9 (1), 3–18.
- Makepeace, J. (1981). Courtship violence among college students. *Family Relations* 39, 97–102.
- Medeiros, Rose E. & Straus, Murray A. (2007). Risk factors for physical violence between dating partners: implication for gender-inclusive prevention and treatment of family violence. Teoksessa: John Hamel & Tonia L. Nicholls (toim.), *Family interventions in domestic violence. A Handbook of gender-inclusive theory and treatment*. New York : Springer.
- Moffitt Terrie E. & Caspi, Avshalom & Rutter M. & Silva, P. A. (2001). Sex differences in antisocial behaviour: conduct disorder, delinquency, and violence in the Dunedin longitudinal study. Cambridge: Cambridge University Press.
- Moffitt, Terrie E. & Krueger, Robert F. & Caspi, Avshalom & Fagan, Jeff (2000). Partner abuse and general crime: how are they the same? How are they different? *Criminology* 38 (1), 199–232.
- Niemi-Kiesiläinen, Johanna (2004). *Rikosprosessi ja parisuhdeväkivalta*. Helsinki: WSOY.
- Nyqvist, Leo (2001). *Väkivaltainen parisuhde, asiakkuus ja muutos. Prosessin arviointi parisuhdeväkivallasta ja turvakotien selviytymistä tukevasta asiakastyöstä. Ensi- ja turvakotien julkaisu 28*. Helsinki.
- Näre, Sari & Ronkainen, Suvi (toim.), (2008). *Paljastettu intiimi. Sukupuolistuneen väkivallan dynamiikkaa*. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus.
- O’Leary, K. & Barling, J. & Arias, I. & Rosenbaum, A. & Malone J. & Tyree, A. (1989). Prevalence and stability of physical aggression between spouses: a longitudinal analysis. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 57, 275–285.
- Piispa, Minna (2004). *Väkivalta ja parisuhde. Nuorten naisten kokeman parisuhdeväkivallan määrittely surveytutkimuksessa*. Tutkimuksia 241, Tilastokeskus. Helsinki.
- Piispa, Minna (2006). *Parisuhdeväkivalta*. Teoksessa Minna Piispa & Markku Heiskanen & Juha Kääriäinen & Reino Siren, *Naisiin kohdistunut väkivalta 2005. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja 225*. HEUNI, Publication Series No. 51. Helsinki.
- Piispa, Minna (2008). *Väkivallan muodot heteroseksuaalisessa parisuhteessa*. Teoksessa: Suvi Ronkainen & Sari Näre (toim.), *Paljastettu intiimi. Sukupuolistuneen väkivallan dynamiikkaa*. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus.
- Piispa, Minna & Heiskanen, Markku & Kääriäinen, Juha & Siren, Reino (2006). *Naisiin kohdistunut väkivalta 2005. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja 225*. HEUNI, Publication Series No. 51. Helsinki.
- Price, E. & Byers, E. & The dating violence research team (1999). The attitudes towards dating violence scales: development and initial validation. *Journal of Family Violence* 14, 351–375.
- Rantala, Kati & Smolej, Mirka & Leppälä, Jussi & Jokinen, Anniina (2008). *Kaltevalla pinnalla. Perheen sisäisen lähestymiskiellon arviointitutkimus*. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuksia 239. Helsinki.

- Roberts, Timothy & Klein, Jonathan & Fisher, Susan (2003). Longitudinal effect of intimate partner abuse on high-risk behaviour among adolescents. *Arch pediatr Adolesc Med.* 157, 875–881.
- Roberts, Timothy & Auinger, Peggy & Klein, Jonathan (2006). Predictors of partner abuse in a nationally representative sample of adolescents involved in heterosexual dating relationships. *Violence and victims* 21 (1), 81–89.
- Ronkainen, Suvi (1998). Sukupuolistunut väkivalta ja sen tutkimus Suomessa. Tutkimuksen katveet valokeilassa. Naistutkimusraportteja 2/1998. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.
- Ronkainen, Suvi (2001). Sukupuolistunut väkivalta ja uhriutumisen paradoksit. *Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti* 38, 139–151.
- Ronkainen, Suvi (2004). Kvantitatiivisuus, tulkinnallisuus ja feministinen tutkimus. Teoksessa: Marianne Liljeström (toim.), *Feministinen tietäminen*. Tampere: Vastapaino.
- Salmi, Venla (2008a). Väkivallan kasautuminen. Teoksessa: Noora Ellonen & Juha Kääriäinen & Venla Salmi & Heikki Sariola, *Lasten ja nuorten väkivaltakokemukset. Poliisiammattikorkeakoulun raportteja 71/2008. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimustiedonantoja 87*. Tampere.
- Salmi, Venla (2008b). Nuorten miesten rikoskäyttäytyminen ja väkivallan uhriksi joutuminen. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen verkkokatsauksia 5/2008, Helsinki.
- Salmi, Venla & Siren, Reino & Lehti, Martti & Kivivuori, Janne & Aaltonen, Mikko (2009). *Perheväkivalta Suomessa. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen verkkojulkaisuja. Tulossa*.
- Sariola, Heikki (1990). *Lasten väkivalta ja seksuaalikokemukset. Julkaisu 85*. Helsinki: Lastensuojelun Keskusliitto.
- Savolainen, Jukka (2005). Naiset, perheväkivalta ja perhe-elämän rakennemuutos. Teoksessa: Reino Sirén & Päivi, Honkatukia (toim.), *Suomalaiset väkivallan uhreina. Tuloksia 1980–2003 kansallisista uhrihaastattelututkimuksista. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja 216*, Helsinki.
- Schütt, Nina & Frederiksen, Marie & Helweg-Larsen, Karin (2008). Dating violence in Denmark. English Summary. A nation wide survey of prevalence, character and consequences of exposure to violence among 16–24 year-olds. National Institute of Public Health / University of Southern Denmark/ Ministry of Gender Equality. Copenhagen.
- Sears, Heather A. & Byers, E. Sandra & Whelan, John J. & Saint-Pierre, Marcelle (2006). If it hurts you, then it is not a joke. Adolescents' ideas about girls' and boys' use and experience of abusive behavior in dating relationships. *Journal of Interpersonal Violence* 21 (9), 1191–1207.
- Siren, Reino & Kivivuori, Janne & Kääriäinen, Juha & Aaltonen, Mikko (2007). *Suomalaisten kokema väkivalta 1980–2006. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimustiedonantoja 74*. Helsinki.
- Straus, Murray A. (2008). Dominance and symmetry in partner violence by male and female university students in 32 nations. *Children and Youth Services Review* 30, 252–275.
- Swahn, Monica & Simon, Thomas & Hertz, Marci & Arias, Ileana & Bossarte, Robert & Ross, James & Gross, Lori & Iachan, Ronaldo & Hamburger, Merle (2008a). Linking dating violence, peer violence, and suicidal beha-

- vivors among high-risk youth. *American Journal of Preventive Medicine* 43 (1), 30–38.
- Swahn, Monica & Bossarte, Robert & Sullivent, Erennest E. III (2008b). Age of alcohol use initiation, suicidal behaviour, and peer and dating violence victimization and perpetration among high-risk, seventh-grade adolescents. *Pediatrics* 121 (2), 297–305.
- Säävälä, Hannu & Nyqvist, Leo & Salonen, Santtu (2006). Väkivallan olemus. Teoksessa: Mies varikolle. Apua lähisuhdeväkivaltaan. Oulun ensi- ja turvakoti ry.
- Tittle, Charles & Ward, David & Grasmick, Harold (2003). Self-control and crime/deviance: Cognitive vs. behavioural measures. *Journal of Quantitative Criminology* 19, 333–365.
- Törrönen, Hannele (2009). Vaiettu naiseus. Ajatuksia naisen väkivallan tunnistamisesta, nimeämisestä ja hoitamisesta. Ensi- ja turvakotien liiton raportti 10. Helsinki.
- Watson, Jennifer M. & Cascardi, Michele & Avery-Leaf, Sarah & O’Leary, K. Daniel (2001). High school students’ responses to dating aggression. *Violence and Victims* 16 (3), 339–348.
- Wekerle, Christine & Avgoustis, Effie (2003). Child maltreatment, adolescent dating, and dating violence. Teoksessa: Paul Flosheim (toim.), *Adolescent romantic relations and sexual behaviour*. Mahwah New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Wekerle, Cristine & Leung, Eman & Wall, Anne-Marie & MacMillan, Harriet & Boyle, Michael & Trocme, Nico & Waechter, Randall (2009). The contribution of childhood emotional abuse to teen dating violence among child protective services-involved youth. *Child Abuse & Neglect* 33, 45–58.
- Wikström, Per-Olof H. & Butterworth, David A. (2006). *Adolescent crime. Individual differences and lifestyles*. Cullompton, Devon: Willan Publishing.
- Winstok, Zeev (2007). Toward an interactional perspective on intimate partner violence. *Aggression and Violent Behavior* 12, 348–363.
- Wolfe, David & Crooks, Claire & Chiodo, Debbie & Jaffe, Peter (2009). Child maltreatment, bullying, gender-based harassment, and adolescent dating violence: making the connection. *Psychology of Women Quarterly* 33, 21–24.
- Zimmer-Gembeck, Melanie & Siebenbruner, Jessica & Collins, W. Andrew (2001). Diverse aspects of dating: association with psychosocial functioning from early to middle adolescence. *Journal of Adolescence* 24, 313–336.

Liitetaulukko 1 Taustamuuttujien jakaumat (%) koko aineistossa, sekä sen mukaan seurusteliko nuori vakituisesti ja liittyikö seurusteluun vakavaa väkivaltaa.

	koko aineisto	toistuvan seurustelusuhdeväkivallan uhrit	seurustele, ei vakavaa seur.suhde väkivaltaa	ei seurustele tällä hetkellä
N	5 826	146	1 220	4 460
SUKUPUOLI				
tyttö	50	40	62	48
poika	50	61	38	52
UHRIKOKEMUKSET JA RIKOSKÄYTTÄYTYMINEN				
Kaikki uhrikokemukset 12 kk aikana				
0 kokemusta	54	30	45	58
1–2 eri kokemus	36	41	42	34
vähintään 3 eri kokemusta	10	29	14	9
Oma rikoskäyttäytyminen 12 kk aikana				
0 tekoa	47	11	29	53
1–2 tekoa	30	27	33	29
3–5 tekoa	15	33	24	12
yli 5 tekoa	8	29	14	5
SEURUSTELUN PIIRTEITÄ				
Seurustelun aloitusikä				
12-vuotias tai nuorempi	28	29	20	32
vähintään 13-vuotias	72	71	80	67
Seurustelukumppanien määrä				
0	43	-	-	57
1	28	29	34	20
vähintään 2	34	71	66	24
Kumppanin ikä				
alle 17-vuotias	67	73	66	75
vähintään 17-vuotias	33	26	34	24
YKSILÖKOHTAISET TEKIJÄT				
Itsekontrolli				
korkea tai keskimääräinen	84	66	77	87
alhainen	16	34	23	13
Koulumenestys				
hyvä tai keskinkertainen	76	59	69	79
heikko	24	41	31	21
Humalajuomisen useus				
harvemmin kuin kerran kk	83	63	74	86
vähintään 1–2 kertaa kk	17	37	26	14
Marihuanan/hasiksen/lääkkeiden päihdekäyttö käyttö 12kk aikana				
ei	89	72	80	92
kyllä	11	28	20	8
Yksinäisyys: viettää vapaa-aikansa yksin				
ei koskaan/ harvoin/ joskus	83	93	89	81
useimmiten/aina	17	7	11	19

	koko aineisto	toistuvan seuruste- lusuhde- väkivallan uhrit	seurustelee, ei vakavaa seur.suhde väkivaltaa	ei seuruste- tele tällä hetkellä
Mieliala				
hyvä tai melko hyvä	90	86	90	90
alakuloinen	10	14	10	10
Tyytyväisyys itseän				
tyytyväinen tai melko tyytyväinen	86	84	85	86
tyytymätön	14	16	15	14
Terveyden tila				
erittäin tai melko hyvä	90	83	89	90
keskinkertainen tai huono	10	17	11	10
Turvallisuuden tunne				
turvallinen/melko turvallinen	77	69	75	77
turvaton	23	31	25	23
PERHEESEEN LIITYVÄT TEKIJÄT				
Perhemuoto				
ydinperhe	65	47	59	67
muu	35	53	41	33
Vanhempien syntymämaa				
molemmat suomalaisia	95	95	94	95
toinen/molemmat ulkomaalaisia	5	5	6	5
Perheen taloudellinen tilanne				
erittäin hyvä tai melko hyvä	85	76	84	86
talousvaikeuksia	15	24	16	14
Vanhemmat työelämässä				
molemmat vanhemmat työelämässä	69	65	65	70
toinen tai molemmat ei työelämässä	31	35	35	30
Vanhempien tuki ja kontrolli				
hyvä tai kohtalainen	82	75	81	83
heikko	18	25	19	17
Vanhempien tekemä ruumiillinen kuritus 12 kk aikana				
ei	93	85	90	93
kyllä	7	15	10	7

Liitetaulukko 2 Toistuvan seurustelusuhdeväkivallan uhriksi joutumista selittävä logistinen regressioanalyysi

selittävät muuttujat ^a	KAIKKI			TYTÖT			POJAT		
	B	Exp(B)	luottamusvälit (95 %)	B	Exp(B)	luottamusvälit (95 %)	B	Exp(B)	luottamusvälit (95 %)
sukupuoli (poika)	0,827	2,29^b	1,49–3,50						
ikä ensimmäisen seurustelusuhteen alkaessa (alle 13 vuotta)	0,040	1,04	0,66–1,63	-0,045	0,96	0,40–2,28	0,006	1,01	0,58–1,75
seurustelukumppanien määrä (vähintään 2)	-0,106	0,90	0,59–1,37	-0,470	0,63	0,34–1,15	0,228	1,26	0,68–2,31
seurustelukumppanin ikä (yli 16-vuotias)	-0,159	0,85	0,54–1,34	-0,432	0,65	0,37–1,15	0,215	1,24	0,60–2,55
itsekontrolli (alhainen)	0,198	1,22	0,80–1,87	0,257	1,29	0,66–2,55	0,187	1,21	0,68–2,12
humalajuominen (vähintään 1–2 kertaa kk)	0,165	1,18	0,77–1,82	0,472	1,60	0,83–3,08	-0,086	0,92	0,51–1,66
mietojen huumeiden/lääkkeiden päihdekäyttö (vähintään kerran 12 kk aikana)	0,091	1,10	0,67–1,78	-0,219	0,80	0,38–1,71	0,316	1,37	0,71–2,67
viettää vapaa-aikansa yksin (usein/aina)	-0,623	0,54	0,26–1,11	-1,195	0,30	0,07–1,29	-0,368	0,69	0,28–1,69
koulumenestys (heikko)	0,035	1,04	0,70–1,54	0,077	1,08	0,57–2,05	0,092	1,10	0,65–1,86
terveydentila (heikko/keskinkertainen)	0,307	1,36	0,79–2,34	0,568	1,76	0,86–3,64	0,096	1,10	0,47–2,57
uhrikokemukset 12 kk aikana (vähintään 3 kokemusta)	0,396	1,88	1,21–2,93	0,170	1,19	0,53–2,64	0,906	2,47	1,40–4,38
rikoskäyttäytyminen 12 kk aikana (yli 5 rikostekoa)	0,478	1,75	1,07–2,85	0,379	1,46	0,62–3,44	0,654	1,92	1,03–3,59
perhemuoto (muu kuin ydinperhe)	-0,120	1,49	1,03–2,15	0,263	1,30	0,74–2,30	0,584	1,79	1,08–2,97
perheen taloudellinen tilanne (heikko)	0,633	1,61	1,02–2,55	0,349	1,42	0,74–2,72	0,607	1,83	0,94–3,58
vanhempien tuki ja kontrolli (heikko)	-0,028	0,89	0,56–1,42	0,212	1,24	0,62–2,47	-0,253	0,78	0,40–1,50
vanhempien tekemä ruumiillinen kuritus (vähintään kerran 12 kk aikana)	0,558	0,97	0,55–1,73	-0,024	0,98	0,43–2,22	-0,040	0,96	0,42–2,22
Constant	-3,965	0,02		-1,945	0,14		-3,762	0,02	

^a Kaikki muuttujat ovat dikotomisissa, referenssikategoriana muut vastaukset kuin suluissa mainittu.

^b Tilastollisesti merkitsevä (95 % luottamusvälillä) yhteys ilmaistu lihavoinnilla.

Liitetaulukko 3 Turvattomuuden tunnetta selittävä logistinen regressioanalyysi

selittävät muuttujat ^a	KAIKKI			TYTÖT			POJAT		
	B	Exp(B)	luottamusvälit (95 %)	B	Exp(B)	luottamusvälit (95 %)	B	Exp(B)	luottamusvälit (95 %)
sukupuoli (poika)	-0,496	0,61^b	0,40–0,93						
seurustelusuhdeväkivalta (vähintään 2 kokemusta nykyisen kumppanin taholta)	0,660	1,93	1,14–3,29	0,209	1,23	0,54–2,80	0,888	2,43	1,11–5,33
uhrikokemukset 12 kk aikana (vähintään 3 kokemusta)	0,509	1,66	1,03–2,69	0,474	1,61	0,85–3,05	0,710	2,03	0,89–4,64
vanhempien tekemä ruumiillinen kuritus (vähintään kerran 12kk aikana)	0,506	1,66	0,99–2,78	0,552	1,74	0,93–3,23	0,734	2,08	0,79–5,48
rikoskäyttäytyminen 12 kk aikana (yli 5 rikostekoa)	-0,594	0,55	0,30–1,03	-0,975	0,38	0,15–0,94	-0,103	0,90	0,35–2,31
itsekontrolli (alhainen)	-0,239	0,79	0,49–1,26	-0,600	0,55	0,29–1,05	0,214	1,24	0,58–2,66
humalajuominen (vähintään 1–2 kertaa kk)	-0,066	0,94	0,60–1,46	-0,090	0,91	0,53–1,59	-0,226	0,80	0,35–1,84
mietojen huumeiden/lääkkeiden päihdekäyttö (vähintään kerran 12 kk aikana)	0,208	1,23	0,75–2,03	0,053	1,06	0,57–1,95	0,731	2,08	0,85–5,10
viettää vapaa-aikansa yksin (usein/aina)	-0,015	0,99	0,54–1,80	-0,101	0,90	0,43–1,90	-0,026	0,98	0,32–2,95
koulumenestys (heikko)	0,215	1,24	0,82–1,87	0,094	1,10	0,65–1,85	0,419	1,52	0,72–3,19
tyytyväisyys itseän (tyytymätön)	0,355	1,43	0,83–2,45	0,128	1,14	0,60–2,17	1,512	4,54	1,53–13,45
mieliala (alakuloinen)	0,455	1,58	0,87–2,86	0,652	1,92	0,95–3,87	-0,147	0,86	0,26–2,89
perhemuoto (muu kuin ydinperhe)	-0,095	0,91	0,61–1,35	-0,232	0,79	0,49–1,28	0,251	1,29	0,61–2,71
perheen taloudellinen tilanne (heikko)	0,505	1,66	1,07–2,58	0,583	1,79	1,06–3,02	-0,033	0,97	0,38–2,50
vanhempien työllisyys (vähintään toinen ei työelämässä)	-0,024	0,98	0,65–1,47	-0,132	0,88	0,53–1,45	0,401	1,49	0,69–3,24
vanhempien tuki ja kontrolli (heikko)	0,502	1,65	1,07–2,56	0,524	1,69	0,97–2,94	0,599	1,82	0,83–4,00
vanhempien ulkomaalaistausta (vähintään toinen syntynyt ulkomailla)	0,760	2,14	1,15–3,98	0,560	1,75	0,81–3,80	1,436	4,20	1,39–12,74
Constant	-2,032	0,13		-2,045	0,13		-4,454	0,01	

^a Kaikki muuttujat ovat dikotomisina, referenssikategoriana muut vastaukset kuin suluissa mainittu.

^b Tilastollisesti merkitsevä (95 % luottamusvälillä) yhteys ilmaistu lihavoinnilla.